

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

1 kap.

Myndighetens ställning och uppgifter

1§. *Ställning och verksamhetsidé.* I paragrafen föreskrivs om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas ställning och verksamhetsidé. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska enligt förslaget höra till finansministeriets förvaltningsområde. Till myndigheten kommer dock även att höra uppgifter som bygger på lagstiftning inom justitieministeriets förvaltningsområde. Myndighetens verksamhetsidé är att främja digitaliseringen i samhället, trygga uppgifternas tillgänglighet och tillhandahålla tjänster med avseende på händelser i kundernas liv. Verksamhetsidén är utgångspunkten för myndighetens verksamhet och strategi. Om myndighetens uppgifter föreskrivs dock särskilt.

Med sin verksamhet ska myndigheten främja och stöda digitalisering i synnerhet genom de tjänster som myndigheten producerar. Sådana tjänster är t.ex. stödtjänster för elektronisk ärendehantering och sakkunnigtjänster för dataförvaltning och datasäkerhet inom den offentliga förvaltningen. Myndigheten stöder digitaliseringen i samhället också aktivt genom att förnya verksamhets sätt och tjänster inom sitt eget verksamhetsområde samt genom att kommunicera god praxis till hela den offentliga förvaltningen. Den nya myndigheten kommer att ha en central roll i upprätthållande av och kvalitetsledningen för befolkningsdata. Genom uppgiften att trygga uppgifternas tillgänglighet främjar myndigheten utnyttjandet av befolkningsdatasystemet och de andra register som myndigheten upprätthåller. Vidare främjar myndigheten uppgifternas tillgänglighet också mer allmänt genom gemensamma sakkunniguppgifter i dataförvaltning för hela den offentliga förvaltningen, samt genom de gränssnitts- och katalogtjänster som den erbjuder. Myndigheten tillhandhåller också tjänster för olika livshändelser. Planeringen av tjänsterna fokuserar på verksamhet som utgår från individen och livshändelser. Med händelser i kundernas liv avses olika skeden, förändringar eller situationer under en persons liv från födelse till död – t.ex. när en person grundar familj, flyttar, emigrerar eller är föremål för intressebevakning.

Genom lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ändras Befolkningsregistercentralens namn till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Till myndigheten överförs också uppgifterna vid magistraterna som lyder under regionförvaltningsverket och uppgifterna vid enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland.

2 §. *Verksamhetsområde.* Enligt paragrafen är myndighetens verksamhetsområde hela landet, om inte något annat föreskrivs. Detta innebär att myndigheten är en riksomfattande myndighet vars verksamhetsområde i princip också omfattar landskapet Åland. I fråga om landskapet Åland föreskrivs det i självstyrelselagen för Åland vilka av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter som hör till statens ansvarsområde i landskapet Åland. I fråga om vissa av de uppgifter som hör till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i Fastlandsfinland bestäms särskilt i speciallagstiftning att uppgiften i landskapet Åland sköts av Statens ämbetsverk på Åland.

Myndigheten kommer enligt den indelning i statliga central-, region- och lokalförvaltningsmyndigheter som framgår av grundlagens 119 § 1 mom. att höra till den statliga centralförvaltningen. Befolkningsregistercentralen som ska bli Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är en centralmyndighet. Enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland som sammanslås med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och enligt förslaget ska upphöra, har också hela landet som verksamhetsområde. De nio magistraterna som sammanslås med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och som enligt förslaget ska upphöra, är regionala förvaltningsmyndigheter med regionala behörighet som är underställda regionförvaltningsverket.

3 §. *Myndighetens uppgifter.* I paragrafen föreskrivs om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter. Uppgifterna och deras närmare innehåll bestäms i princip i specifik materiell lagstiftning, och i den nu föreslagna bestämmelsen har dessa uppgifter samlats på allmän nivå. Ett undantag utgör en del av de uppgifter som avses i 1 mom. 1 punkten som det ska föreskrivas om närmare genom förordning.

I paragrafens 1 mom. bestäms myndighetens uppgifter på allmän nivå. Enligt 1 mom. 1 punkten är myndighetens uppgift främjande av digitaliseringen och informationssäkerheten samt användarstöd för tjänsterna. Uppgiften täcker t.ex. de uppgifter som avses i lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016). Vidare avser 1 mom. 1 punkten medborgarrådgivning, användarstöd för e-tjänster samt sakkunniguppgifter och tjänster i samband med informationshanteringen inom den offentliga förvaltningen. Om dessa uppgifter ska det föreskrivas närmare i en förordning om myndigheten, eftersom de inte regleras i den materiella lagstiftningen. Regleringen i förordningen kommer att basera sig på paragrafens 3 mom.

Enligt 1 mom. 2 punkten är det myndighetens uppgift att utveckla datalager och informationstjänster. Om myndighetens hantering av uppgifter föreskrivs särskilt i lagen om befolkningsdatasystemet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas certifikattjänster (661/2009), lagen om förmyndarverksamhet (442/1999), lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster (571/2016) samt i annan speciallagstiftning som behandlar datalager. Myndigheten ska ansvara centraliserat för befolkningsdatasystemet, men till uppgifterna hör också t.ex. registrering av ärenden som gäller äktenskapsförord, samboförhållanden och gåvor. Myndighetens uppdrag omfattar också produktion av olika informationstjänster i enlighet med bestämmelserna om informationshanteringen.

Enligt 1 mom. 3 punkten har myndigheten till uppgift att verifiera och certifiera handlingar och elektroniska identiteter. Begreppet handling används i paragrafen i vid bemärkelse. Med handling avses allmänt utöver en fysisk framställning i skrift eller bild, även ett meddelande som avser ett visst objekt eller ärende och uttrycks i form av tecken som på grund av användningen är avsedda att höra samman och vilket kan uppfattas endast med hjälp av automatisk databehandling eller en ljud- eller bildåtergivningsanordning eller något annat hjälpmedel. Definitionen motsvarar definitionen på handling i 5 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska dock verifiera också andra handlingar än myndigheternas handlingar. Det väsentliga är att myndighetens tjänster inte är begränsade till verifiering och certifiering av enbart fysiska handlingar.

Till myndighetens uppgifter ska t.ex. höra notarius publicus uppgifter och uppgiften som köpvittne vid de nuvarande magistraterna. Till myndighetens uppgifter hör vidare certifieringsuppgifter i enlighet med lagen om befolkningsdatasystemet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas certifikattjänster.

Enligt paragrafens 1 mom. 4 punkten hör registrering och styrkande av händelser i livet samt rättskyddstjänster till myndighetens uppgifter. I punkten hänvisas delvis till upprätthållandet av befolkningsdatasystemet och registerförvaltningens lokala myndighets uppgifter som överförs från magistraterna, och som det föreskrivs särskilt om i lagen om befolkningsdatasystemet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas certifikattjänster och i lagen om hemkommun (201/1994). Om uppgifterna föreskrivs dessutom särskilt i namnlagen (946/2017), faderskapslagen (11/2015), moderskapslagen (/) och barnskyddslagen 201/1994). Till uppgifterna hör också förmyndarmyndighetens uppgifter som hör till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata med stöd av lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

Enligt paragrafens 2 mom. kan myndigheten även ha andra uppgifter som det föreskrivs om särskilt. Exempel på sådana uppgifter är de uppgifter som myndigheten har enligt vallagen (714/1998).

Enligt ett bemyndigande att utfärda förordning i 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser genom förordning om myndighetens uppgifter medborgarrådgivning, användarstöd för digitala tjänster samt de sakkunniguppgifter och tjänster i samband med informationshanteringen inom den offentliga förvaltningen som avses i 1 mom. 1 punkten.

2 kap.

Ledning av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

4 §. *Ledning*. I paragrafen föreskrivs om grunderna för ledningen av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Enligt paragrafen leds myndigheten av en generaldirektör. Generaldirektören utnämns av statsrådet. Om behörighetsvillkoren för generaldirektören föreskrivs i 7 § 1 mom. 4 punkten och 8 § 2 mom. i statstjänstemannalagen och om mandatperiodens längd i 9 a § i statstjänstemannalagen. Generaldirektören svarar för att myndighetens verksamhet utvecklas och leder till resultat och för att resultatmålen nås.

5 §. *Beslutanderätt*. I 1 mom. föreskrivs om generaldirektörens beslutanderätt. Myndigheten ska vara en s.k. chefsmyndighet. Generaldirektören har allmän befogenhet att avgöra ärenden, om det inte föreskrivs att de ska avgöras av någon annan tjänsteman. Generaldirektören kan i myndighetens arbetsordning bestämma att ett ärende där generaldirektören har beslutanderätt ska avgöras av någon annan tjänsteman. Generaldirektören har enligt allmänna principer övertagningsrätt när det gäller ärenden som enligt 1 mom. hör till generaldirektörens beslutanderätt och som generaldirektören har delegerat till en annan tjänsteman.

6 §. *Arbetsordning*. I paragrafen föreskrivs om myndighetens arbetsordning. Generaldirektören bemyndigas att utfärda myndighetens arbetsordning. Avsikten är att generaldirektören ska få besluta om myndighetens organisation och om den övriga organiseringen av den interna förvaltningen. Det betyder att arbetsordningen som utfärdas av generaldirektören åtminstone bestämmer om myndighetens organisation, ordnandet av förvaltningen och funktionerna, beredningen och avgörandet av ärenden samt om verksamhetsställen och var verksamheten ska vara placerad. Enligt förslaget får generaldirektören i arbetsordningen också bestämma om myndighetens övriga angelägenheter.

7 §. *Styrning av myndigheten.* I 1 mom. föreskrivs om styrningen av myndigheten. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas verksamhet styrs och övervakas av finansministeriet. Till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter kommer dock även att höra uppgifter som bygger på lagstiftning inom justitieministeriets förvaltningsområde. Till den del som myndighetens uppgifter grundar sig på lagstiftning inom justitieministeriets ansvarsområde ska ministerierna samarbeta om styrningen av myndigheten. Bestämmelser om på vilket sätt Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska samarbeta när det gäller dessa uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Paragrafens 2 mom. innehåller ett bemyndigande att vid behov föreskriva om styrningens innehåll och styrningsförfaranden genom förordning av statsrådet. Genom förordning kan det vara möjligt att t.ex. föreskriva om förhandlingar mellan justitieministeriet, finansministeriet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller en formell styrningsgruppstruktur.

3 kap.

Särskilda bestämmelser

8 §. *Vissa serviceuppgifter.* I paragrafen föreskrivs om möjligheten att vissa administrativa förvaltningsuppgifter av biträdande art kan ordnas genom att köpa tjänsten av en privat aktör. Uppgifterna kan vara rutinmässiga, biträdande stöduppgifter, när inte betydande offentlig makt utövas vid produktionen av tjänsterna. Motsvarande gällande bestämmelser finns t.ex. 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010). Enligt 124 § i grundlagen (731/1999) kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag.

I 1 mom. föreskrivs att myndigheten genom avtal kan delegera uppgifter av biträdande art inom ärendehantering som hänför sig till myndighetens uppgifter enligt 3 § till en privat aktör. Myndigheten kan ordna genomförandet av sådana uppgifter som köptjänster från en privat aktör.

Uppgifter av biträdande art är enligt den föreslagna bestämmelsen mottagning, sortering och lagring av anmälningar och andra handlingar som ges in till myndigheten. Med stöd av ett avtal kan en privat aktör för myndighetens räkning ta emot handlingar som riktas till myndigheten, samt sortera handlingarna och internt överföra dem till rätt mottagare i myndighetens organisation. Med lagring avses optisk läsning och skanning av handlingar samt att på elektronisk väg föra in handlingar i arbetsköen i myndighetens datasystem.

Uppgiften kan endast delegeras till en privat aktör som har tillräckliga tekniska förutsättningar och tillräckligt kunnande för att sköta sådana uppgifter. Det närmare innehållet i dessa förutsättningar bestäms under upphandlingsförfarandet och i det delegeringsavtal som ingås på basis av upphandlingen. Myndigheten ska givetvis följa utförandet av uppdraget och vid behov ingripa och avsluta avtalet om uppdragstagaren inte klarar av att utföra uppdraget på lämpligt sätt. I delegeringsavtalet förutsätter myndigheten att en privat aktör som åtar sig uppdraget förbinder sig att uppfylla skyldigheten att iaktta sådan sekretess som avses i 6 kap. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) i all verksamhet som hänför sig till myndigheten och förutsätter motsvarande iakttagande av sekretess av den personal vars verksamhet gäller myndigheten. Detsamma gäller en relation mellan uppdragstagaren och en eventuell underleverantör till denne. De nämnda aktörerna är i sin verksamhet skyldiga att iaktta allmänna förvaltningslagar, även om de är privata aktörer som delvis också sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

I lagen om förvaltningens gemensamma stödtjänster för e-tjänster föreskrivs bl.a. om förmedling av beslut och andra handlingar till mottagarna per post eller elektroniskt samt om förfaranden i samband med detta. Om dessa frågor föreskrivs alltså inte särskilt, eftersom de regleras i den nämnda lagen och genom statsrådets förordning om anordnande av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster (132/2014).

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem som sköter sådana uppgifter av biträdande art som avses i 1 mom. Om skadeståndsansvar för personer som sköter dessa uppgifter föreskrivs i skadeståndslagen (412/1974).

9 §. *Ändringssökande.* Paragrafen innehåller en allmän bestämmelse om ändringssökande i beslut som fattas av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I vissa lagar som gäller myndighetens uppgifter, t.ex. i lagen om förmyndarverksamhet, finns det dessutom särskilda bestämmelser om ändringssökande som ska tillämpas i stället för den föreslagna bestämmelsen när man söker ändring i ett beslut av myndigheten som avses i en sådan lag.

Enligt den föreslagna paragrafen får, om inte annat föreskrivs någon annanstans, beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är en riksomfattande myndighet vars verksamhetsområde är hela landet. I fråga om en del av myndighetens uppgifter täcker myndighetens verksamhetsområde utöver Fastlandsfinland landskapet Åland. I fråga om en del av myndighetens uppgifter kommer myndighetens verksamhetsområde att vara Fastlandsfinland, men inte landskapet Åland. Sådana uppgifter är de av myndighetens uppgifter som på Åland enligt självstyrelselagen för Åland hör till landskapet Ålands ansvarsområde, samt sådana uppgifter som hör till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter i Fastlandsfinland och som på Åland har föreskrivits höra till Statens ämbetsverk på Ålands uppgifter.

I förvaltningsprocesslagens 12 § 2 mom. föreskrivs om hur behörig förvaltningsdomstol fastställs när beslut har fattats av en myndighet vars verksamhetsområde omfattar hela landet. Enligt bestämmelsen ska besvär över beslut av myndigheter vars verksamhetsområde omfattar hela landet anföras hos den förvaltningsdomstol vars domkrets beslutet huvudsakligen hänför sig till på grund av att största delen av ett område eller en fastighet som avses i beslutet ligger inom domkretsen eller att den person eller sammanslutning som beslutet huvudsakligen gäller har hemkommun respektive hemort där. I regeringens proposition (RP 433/1999 rd) som ledde till ändringen av förvaltningsprocesslagens 12 §, konstateras i motiveringen till 12 § 2 mom. att en myndighet är en riksomfattande myndighet när myndighetens verksamhetsområde omfattar hela landet med undantag för landskapet Åland. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är sålunda en myndighet som på det sätt som avses i bestämmelsen om forum i 12 § i förvaltningsprocesslagen är en riksomfattande myndighet för vilken det gäller att behörig domstol vid ändringssökande i myndighetens beslut i alla situationer bestäms enligt 12 § 2 mom. i förvaltningsprocesslagen, om inte annat föreskrivs någon annanstans. Överklaganden som gäller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas beslut kommer alltså att hänvisas till alla domstolar.

I paragrafen föreslås också en allmän bestämmelse om prövningstillstånd, enligt vilken ändring i förvaltningsdomstolens beslut får sökas endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Bestämmelsen ska gälla endast de beslut av myndigheten som det anföras besvär över med stöd av den föreslagna lagens 9 §, och det kan finnas bestämmelser om ändringssökande som avviker från detta i andra lagar som gäller myndighetens uppgifter.

10 §. *Ikraftträdande samt författningar som upphävs.* I paragrafens 1 mom. ingår den sedvanliga ikraftträdandebestämmelsen. I 2 mom. föreskrivs om författningar som ska upphävas. Enligt veder- tagen tolkning upphävs tillsammans med författningar som upphävs också de förordningar som har utfärdats med stöd av bemyndiganden i författningarna. En del av de förordningar som upphävs i samband med denna lag stöder sig också på annat än bemyndiganden i författningarna som ska upp- hävas. För att det ska vara tydligt vilka förordningar som upphävs och vilka som förblir i kraft före- skrivs det i 3 mom. särskilt om vilka förordningar som upphävs. I 4 mom. föreskrivs det att Befolk- ningsregistercentralens namn ändras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. ska hänvisningar till Befolkningsregistercentralen i andra lagar eller förordningar avse Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata efter lagens ikraftträ- dande.

11 §. *Övergångsbestämmelser om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter och behörighet.* Paragrafen innehåller övergångsbestämmelser som ska gälla Myndigheten för digi- talisering och befolkningsdatas uppgifter och behörighet. Om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter föreskrivs i 3 § i lagen om myndigheten. I samband med beredningen av propositionen har man så täckande och fullständigt som möjligt försökt ta reda på och i samband med givandet av propositionen ändra alla de speciallagar som gäller de uppgifter som överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Eftersom det bl.a. finns en stor mängd uppgif- ter och bestämmelser om uppgifter som överförs från magistraterna, har man under beredningen av propositionen dock ansett det nödvändigt att också ta in bestämmelser i lagen som gör det möjligt att fastställa den behöriga myndigheten i sådana fall där en enstaka specialbestämmelse om en upp- gift inte har ändrats.

12 §. *Övergångsbestämmelser om avtal, anhängiga ärenden samt rättigheter och skyldigheter som hänför sig till uppgifterna.* Paragrafen innehåller övergångsbestämmelser som gäller anhängiga ärenden, ingångna avtal och förbindelser som överförs till Myndigheten för digitalisering och be- folkningsdata samt rättigheter och skyldigheter som följer av dem. Ärenden som är anhängiga vid magistraterna och enheten för styrning och utveckling av magistraterna, ingångna avtal och förbin- delser samt rättigheter och skyldigheter som följer av dem överförs till Myndigheten för digitali- sering och befolkningsdata den 20 .

13 §. *Övergångsbestämmelser som gäller personalen.* I paragrafen föreskrivs om övergångsarrange- mang som gäller personalen. Tjänsterna vid magistraterna och vid enheten för styrning och utveck- ling av magistraterna och de tjänstemän som har utnämnts till dem överförs till Myndigheten för di- gitalisering och befolkningsdata. Vid överföringen iaktas bestämmelserna om ställningen för perso- nal i tjänsteförhållande i 5 a-5c § i tjänstemannalagen, om vilkas innehåll och tillämpning det re- dogjorts närmare för ovan i avsnitt 4.2.2. När Befolkningsregistercentralen ändras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i enlighet med 10 § i den föreslagna lagen, överförs inte Be- folkningsregistercentralens personal, utan den stannar i myndigheten som nu får ett nytt namn.

14 §. *Övergångsbestämmelser om behörighetsvillkoren.* I paragrafen föreskrivs om en övergångsbe- stämmelse som gäller behörighetsvillkoren. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är en tvåspråkig, riksomfattande myndighet som hör till statens centralförvaltning. Med anledning de eventuella ändringar av behörighetsvillkoren för språkkunskaper som följer av detta, föreskrivs i lagen att den som när lagen träder i kraft är utnämnd till en tjänst vid Befolkningscentralen, en ma- gistrat eller enheten för styrning och utveckling av magistraterna är fortfarande behörig för tjänsten.

1.2 Lag om ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster

Lagens rubrik ändras så att Befolkningsregistercentralen ersätts med den nya myndighetens namn Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

1 §. Lagens syfte. Myndighetens namn ändras i paragrafen.

2 §. Lagens tillämpningsområde. I 1 mom. ändras myndighetens namn och det görs en språklig ändring. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

3 §. Befolkningsdatasystemet. Paragrafens 2 mom. ändras så uttrycket ”med hjälp av automatisk databehandling” stryks. Uttrycket är gammalmodigt och bestämmelsens betydelse ändras inte. Syftet med ändringen är inte att ändra gällande rättsläge.

4 §. Personuppgiftsansvariga inom befolkningsdatasystemet. I paragrafen föreskrivs om personuppgiftsansvariga inom befolkningsdatasystemet. Enligt den gällande lagen är Befolkningsregistercentralen och magistraterna personuppgiftsansvariga. Med stöd av lagen om registerförvaltning (166/1996) är också Statens ämbetsverk på Åland personuppgiftsansvarig, eftersom ämbetsverket sköter de uppgifter i landskapet Åland som föreskrivs för magistraten. När magistraterna sammanförs med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kommer Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland att finnas kvar. I fortsättningen är det dock inte ändamålsenligt att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland är sådana gemensamt personuppgiftsansvariga på det sätt som avses i artikel 26 i dataskyddsförordningen. Befolkningsregistercentralen har också enligt gällande lagstiftning ansvarat för den allmänna funktionsdugligheten, datatekniken, dataadministrationen och registerfunktionernas enhetlighet i fråga om det riksomfattande befolkningsdatasystem som drivs med hjälp av automatisk databehandling. Dessutom har Befolkningsregistercentralen ansvarat för logg- och användarregister. I själva verket har centralen skött en stor del av de uppgifter som hör till den personuppgiftsansvariga.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är personuppgiftsansvarig inom befolkningsdatasystemet. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska i princip ha alla skyldigheter som den personuppgiftsansvariga har enligt dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. I momentet föreskrivs vidare att ansvaret för upprätthållandet av befolkningsdatasystemet och för behandlingen av uppgifter fördelas mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland på det sätt som föreskrivs närmare i denna lag eller någon annan lag eller med stöd av lag. I paragrafen hänvisas till Statens ämbetsverk på Ålands lagstadgade behörighet när det gäller upprätthållande av och behandling av uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Den lagstadgade behörigheten motsvarar i praktiken ämbetsverkets nuvarande uppgifter. Statens ämbetsverk på Åland ska upprätthålla och behandla befolkningsdatasystemets uppgifter i enlighet med denna lag och enligt Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas närmare föreskrifter. Ämbetsverket ska i egenskap av myndighet utöva självständig beslutanderätt i de uppgifter som föreskrivs, men Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har helhetsansvaret för befolkningsdatasystemet och behandlingen av uppgifter.

I ett nytt 2 mom. föreskrivs att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är personuppgiftsansvarig för användarregistret enligt 53 §, loggregistret enligt 56 § och händelsefilen enligt 59

§. Till skillnad från den gällande bestämmelsen preciseras inte den personuppgiftsansvarigas uppgift som det ”huvudsakliga ansvaret”. Preciseringsen är inte nödvändig eftersom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ensam är personuppgiftsansvarig för befolkningsdatasystemet.

[Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

5 §. Befolkningsdatasystemets syfte. I paragrafens 2 mom. stryks hänvisningen till magistraterna och Befolkningsregistercentralen. I momentet föreskrivs i fortsättningen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Ålands rätt att använda befolkningsdatasystemet. Till andra delar ändras paragrafen inte.

6 §. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas certifierade elektroniska kommunikation och dess syfte. I paragrafen ändras namnet på myndigheten.

9 §. Förutsättningar för registrering av utländska medborgare. I paragrafens 2 mom. stryks hänvisningen till de lokala magistraterna och föreskrivs i stället att begäran om registrering av uppgifterna ska läggas fram hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafen ska med stöd av 21 § 1 mom. också tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland inom dess verksamhetsområde. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

10 §. Kontroll av tillförlitligheten hos uppgifter som gäller utländska medborgare. I paragrafen ändras hänvisningarna till magistraten till hänvisningar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Det som i paragrafen föreskrivs om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska med stöd av 21 § 1 mom. också gälla Statens ämbetsverk på Åland när det i landskapet Åland utför de uppgifter enligt denna lag som hör till dess verksamhetsområde.

11 §. Personbeteckning och hur den tilldelas. I paragrafens 1 mom. stryks bestämmelsen om att Befolkningsregistercentralen ansvarar för tilldelandet av personbeteckningen. I fortsättningen hör uppgiften till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och det är inte skäl att föreskriva om detta särskilt, eftersom myndigheten kommer att ha helhetsansvaret för befolkningsdatasystemet. Det är sålunda inte heller nödvändigt att särskilt föreskriva om arbetsfördelningen med avseende på Statens ämbetsverk på Åland, eftersom behörigheten bestäms särskilt i 21 §.

12 §. Rättelse och ändring av en personbeteckning. Paragrafen ändras så att hänvisningarna till Befolkningsregistercentralerna och magistraterna i fortsättningen är hänvisningar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Till följd av ändringarna ska med stöd av 3 mom. endast Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fatta beslut om ändring av personbeteckningen i de fall som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten. Till denna del gäller paragrafen inte Statens ämbetsverk på Åland. Statens ämbetsverk på Åland kan dock fatta beslut om ändring av personbeteckning, när det fastställer könstillhörighet i enlighet med lagen om fastställande av transsexuella personers könstillhörighet (563/2002).

18 §. Tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet. I paragrafen föreskrivs om tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet. Paragrafen ändras så att uttrycket ”offentligt tillförlitliga” stryks. Uttryckets betydelse kan inte definieras och kan ge upphov till tolkningsproblem. I stället konstateras direkt att vissa personuppgifter i befolkningsdatasystemet omfattas av omvänd bevisbörda: Den som framhål-

ler att uppgifterna är felaktiga, ska påvisa att påståendet är riktigt. Detta betyder ur uppgiftsmottagarens synvinkel att man kan lita på uppgifternas tillförlitlighet i beslutsfattandet. Dessutom kan det anses att uppgifterna är exakta på det sätt som avses i artikel 5.1 d i dataskyddsförordningen om inte något annat framgår av omständigheterna eller påvisas.

19 §. Kontroll av tillförlitligheten hos uppgifterna i systemet. Paragrafens 1 mom. delas i två delar så att det i ett nytt 1 mom. föreskrivs allmänt om kontroll av uppgifternas tillförlitlighet. Bestämmelsen motsvarar annars den första meningen i gällande 19 §, men uttrycket ”offentligt tillförlitliga uppgifter” används inte längre. Däremot hänvisas till tillförlitliga uppgifter enligt 18 §.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs närmare om formella krav som gäller utländska handlingar. Förutsättningarna för legalisering av en handling, ett intyg från en myndighet eller en översättning motsvarar 1 mom. i den gällande paragrafen. Till momentets början fogas dock en precisering som gäller vilka handlingar förutsättningarna ska tillämpas på. Om en handling som avses i 1 mom. och som är grund för uppgifter som anmälts för registrering har fått direkt av en utländsk myndighet via ett gränssnitt eller på något annat elektroniskt sätt, ska förutsättningarna i nya 2 mom. inte tillämpas. Ändringen förbereder för ökad elektroniskt informationsutbyte med utländska myndigheter.

Det gällande 3 mom. stryks. Kontrollen av att uppgifterna är aktuella hör till den personuppgiftsansvarigas skyldigheter. Bestämmelsen om att Befolkningsregistercentralen bestämmer närmare om hur uppgifterna ska kontrolleras behövs inte i och med att det inte längre kommer att finnas regionala registerförvaltningsmyndigheter.

Dessutom ersätts hänvisningarna till magistraten och Befolkningsregistercentralen i hela paragrafen med hänvisningen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafen tillämpas också med stöd av 2 a § på Statens ämbetsverk på Åland.

20 §. Bevarande och utplåning av uppgifter. Paragrafens 1 mom. ändras så att det i stället för avförande av uppgifter föreskrivs om utplåning av uppgifter. Begreppet avförande av uppgifter lämnar utrymme för tolkning, eftersom det också kan betyda att uppgifter arkiveras. De uppgifter i befolkningsdatasystemet som inte bevaras permanent ska dock utplånas. Avsikten är inte att ändra rättsläget och i praktiken har uppgifterna också utplånats enligt de gällande bestämmelser. Ändringen är ett förtydligande. Paragrafens 1 mom. tillämpas inte på Statens ämbetsverk på Åland. Utplåningen av uppgifter som avses i paragrafen har också enligt gällande lag hört endast till Befolkningsregistercentralen.

I paragrafens 2 mom. görs en förtydligande ändring. Enligt bestämmelsen ska byggnadernas, lägenheternas och lokalernas beteckningar och adresser bevaras permanent av de uppgifter om byggprojekt, byggnader, lägenheter och lokaler som registrerats i befolkningsdatasystemet. I bestämmelsen stryks ordet ”tidigare”. På så sätt blir det tydligt att en uppgift som inte har ändrats ska bevaras permanent.

I paragrafens 3 mom. stryks hänvisningen till arkivlagen och lagstiftning som utfärdas med stöd av den. Hänvisningen är onödig eftersom arkivlagen är i linje med befolkningsdatasystemet redan med stöd av tillämpningsområdet.

I paragrafens rubrik ersätts ordet avförande med ordet utplåning.

21 §. Statens ämbetsverk på Ålands behörighet. Paragrafen ändras så att det inte längre föreskrivs om allmän behörighet att uppdatera uppgifter, utan om Statens ämbetsverk på Ålands behörighet. I ett nytt 1 mom. nämns de bestämmelser där det hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, men som inom Statens ämbetsverk på Ålands verksamhetsområde ska tillämpas på ämbetsverket. Statens ämbetsverk på Ålands uppgifter har i den gällande befolkningsdatalagen baserat sig på den gällande lagen om registerförvaltning, där enligt 3 § 2 mom. magistratens uppgifter i landskapet Åland sköts av Statens ämbetsverk på Åland, om inte något annat föreskrivs särskilt. När magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, ska det inte längre föreskrivas särskilt om magistraternas och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter, och därför ska inte heller Statens ämbetsverk på Ålands uppgifter specificeras. I paragrafen är det nödvändigt att det föreskrivas när lagen avser Statens ämbetsverk på Åland i stället för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

I ett nytt 2 mom. föreskrivs om Statens ämbetsverk på Ålands behörighet att besluta om registeranteckningar som gäller tillägg, ändringar eller rättelser. Bestämmelsen motsvarar den gällande lagens bestämmelser om magistraternas behörighet. I ett nytt 3 mom. föreskrivs om en avvikelse från denna bestämmelse. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata får göra en registeranteckning i befolkningsdatasystemet om tillägg av en uppgift som gäller en enskild person under vissa förutsättningar också inom Statens ämbetsverk på Ålands verksamhetsområde. Bestämmelsen motsvarar gällande 21 § 2 mom. om Befolkningsregistercentralens behörighet. Om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas allmänna behörighet är det inte nödvändigt att föreskrivas särskilt, eftersom den föranleds direkt av myndighetens ställning som personuppgiftsansvarig.

22 §. Övriga myndigheters behörighet. I paragrafen föreskrivs om andra än Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Ålands behörighet på motsvarande sätt som i den gällande bestämmelsen. Myndigheternas behörighet åsidosätter inte den personregisteransvarigas eller Statens ämbetsverk på Ålands behörighet, utan är parallell med den. I paragrafens 1 mom. stryks omnämmandet att begäran kan framställas hos Skatteförvaltningen ”förutom hos magistraten”. Det finns inte skäl att i paragrafen särskilt betona Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas behörighet, utan av formuleringen av behörigheten framgår att bestämmelsen om Skatteförvaltningens behörighet inte åsidosätter Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas allmänna behörighet.

I paragrafens 3 mom. stryks hänvisningen till magistratens behörighet och ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I paragrafens 4 mom. stryks hänvisningen till 21 §. Bestämmelsen åsidosätter inte Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas eller Statens ämbetsverk på Ålands behörighet.

Paragrafens 7 mom. upphävs. I och med dataskyddsförordningen finns ett behov att förenkla arrangemangen och bestämmelserna som gäller ansvar i samband med registerföring. I framtiden ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ensam vara personuppgiftsansvarig. Avtalen med registeransvariga upphör automatiskt att gälla när lagändringen träder i kraft, och alla kommuner är i fortsättningen direkt med stöd av lagen anmälare av uppgifter och omfattas av bestämmelserna i 3 kap. Den som ansvarar för uppgifterna är i enlighet 27 § anmälare. Ändringen är inte avsedd att begränsa de nuvarande registerförarkommunernas anmälningssätt, utan alla kommuner får tillgång till ett utvidgat, motsvarande enhetligt tjänstegränssnitt för upprätthållande av uppgifter om byggnader i befolkningsdatasystemet. Kommunens byggnadsövervakning kan fortsättningsvis anmäla och upprätthålla uppgifterna om byggnader både automatiskt genom att förena sitt datasystem

med befolkningsdatasystemets gränssnittstjänst för upprätthållande av byggnadsuppgifter, och manuellt genom en serverbaserad online-tjänst. Ändringen minskar på lång sikt Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas arbete när alla kommuner kan anmäla uppgifterna om byggnader elektroniskt direkt till befolkningsdatasystemet utan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas förmedling.

[Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

I paragrafen ändras dessutom namnet på myndigheten.

26 §. Anmälning av uppgifter. Paragrafen ändras så att det föråldrade begreppet ”med hjälp av teknisk anslutning” som lämnar rum för tolknings stryks. I paragrafen föreskrivs i fortsättningen att uppgifter ska anmälas via ett gränssnitt eller annars på elektronisk väg, eller på något annat ändamålsenligt sätt som är tillförlitligt och säkert. Uppgifter anmäls allt oftare via gränssnitt, men paragrafens formulering lämnar rum för olika sätt. I praktiken anmäler många aktörer uppgifterna också i fortsättningen på papper, och man kan inte utgå från att alla förfaranden blir elektroniska innan lagen träder i kraft. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska dock genom sina egna förfarandesätt uppmuntra anmälarna att utnyttja de elektroniska kanalerna.

Paragrafen ändras dessutom så att en redogörelse för hur uppgifterna skyddas inte är nödvändig, om bestämmelserna i [den allmänna lagen om informationshanteringen inom den offentliga förvaltningen] tillämpas på anmälaren. Anmälaren ska i så fall iaktta de lagstadgade kraven på informationshantering och säkerhet och en redogörelse behövs inte.

29 §. Utlämnande av uppgifter för skötsel av myndighetsuppgifter. I paragrafen föreskrivs också i fortsättningen om utlämnande av uppgifter för skötsel av myndighetsuppgifter. Paragrafens 1 mom. innehåller dock inte längre särskilda beskrivningar av uppgifter som det föreskrivs om i lag eller som är nödvändiga för skötseln av en uppgift, utan det hänvisas direkt till behandling som grundar sig på artikel 6.1 c eller d i dataskyddsförordningen. Myndigheternas behandling av uppgifter måste grunda sig på de nämnda bestämmelserna i förordningen och för att undvika motstridigheter hänvisas direkt till bestämmelserna. På så sätt undviker man risken att behandlingen i befolkningsdatalagen anses vara lagstadgad verksamhet, men den rättsliga grunden är en annan enligt dataskyddsförordningen, eller att bestämmelsen i befolkningsdatalagen i onödan begränsar utlämnande av uppgifter till en myndighet som enligt dataskyddsförordningen har grund för behandlingen.

Behandling enligt artikel 6.1 c ska vara lagstadgad. Också behandling med stöd av artikel 6.1 e förutsätter grund i lagstiftningen, och 4 § i dataskyddslagen innehåller en allmän bestämmelse om behandling enligt artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. För skötsel av myndighetsuppgifter ska uppgifter lämnas ut också när behandlingen inte är lagstadgad, men omfattas av 4 § 1 mom. 1 eller 2 punkten i dataskyddslagen. Uppgifter kan lämnas ut när det är fråga om uppgifter som beskriver en persons ställning, personens uppgifter och skötseln av dessa uppgifter inom ett offentligt samfund, näringslivet, organisationsverksamhet eller någon annan motsvarande verksamhet i den mån som syftet med behandlingen är förenligt med allmänt intresse och behandlingen är proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Dessutom kan uppgifter lämnas ut när behandlingen behövs och är proportionell i en myndighets verksamhet för utförande av en uppgift av allmänt intresse.

Till paragrafens tillämpningsområde hör inte sådan behandling som grundar sig på artikel 6.1 c eller e, men inte utförs för skötsel av en myndighetsuppgift. Till exempel ska uppgifter för vetenskaplig

forskning också i fortsättningen lämnas ut med stöd av 30 §. Dataskyddslagens 4 § 1 mom. 3 och 4 punkten kan alltså inte utgöra grund för utlämnande av uppgifter med stöd av 29 §.

I paragrafen stryks bestämmelsen enligt vilken uppgifter i befolkningsdataregistret som behövs vid domstols- och förvaltningsförfarande ska skaffas på tjänstens vägnar. Uppgifternas exakthet och aktualitet säkerställs på bästa sätt när uppgifterna kontrolleras direkt i systemet, och uppgifternas riktighet hör enligt artikel 5.1 d i dataskyddsförordningen till den för behandlingen ansvariga personuppgiftsansvariges skyldigheter. Det behövs inte föreskrivas särskilt om detta.

I paragrafen stryks bestämmelsen enligt vilken uppgifter om fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler i befolkningsdatasystemet som lämnats ut, med undantag för anteckningar som specificerar hemkommunen eller bostaden där eller tillfällig bostad, inte får användas vid rättsligt eller administrativt beslutsfattande som berör en person, om inte personen i samband med beslutsfattandet får en redogörelse om innehållet i uppgifterna och om hur de använts. Innehållet i bestämmelsen kommer att täckas med motsvarande bestämmelse i 18 § och behöver därför inte upprepas. Förslaget ändrar inte gällande rättsläge.

30 §. Utlämnande av uppgifter för historisk och vetenskaplig forskning samt för sammanställande av statistik. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i gällande bestämmelse om utlämnande av uppgifter för historisk och vetenskaplig forskning samt för sammanställande av statistik. I paragrafen stryks dock hänvisningen till myndigheternas utrednings- och planeringsuppdrag, som ingår i ändrade 29 §. Behandling för myndigheternas planerings- och utredningsuppdrag grundar sig på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen och 4 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen. Utlämnande av uppgifter sker i fortsättningen med stöd av 29 §. Samtidigt förenklas paragrafens formulering.

31 §. Utlämnande av uppgifter för annan lagstadgad behandling. Paragrafen är väsentligen ny, även om syftet är att täcka finansierings- och försäkringsverksamhetens behov av information vilket också nämns särskilt i den gällande bestämmelsen. I paragrafen föreskrivs allmänt om utlämnande av uppgifter för annan lagstadgad behandling än för skötsel av myndighetsuppgifter. Det innebär att den har ett vidare tillämpningsområde än den gällande paragrafen.

I paragrafen föreskrivs att uppgifter som utlämnande av uppgifter som behövs för sådan behandling som grundar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. I paragrafen görs dock skillnad mellan behandling som gäller skötsel av myndighetsuppgifter och som avses i lagens 29 §, och annan lagstadgad behandling. Det är ändamålsenligt att föreskriva särskilt om utlämnande av uppgifterna, eftersom t.ex. bestämmelserna som gäller skyddet av uppgifterna är annorlunda än när uppgifterna lämnas ut för skötsel av myndighetsuppgifter.

Gällande 31 § 1 mom. 1 och 2 punkten omfattas direkt av den ändrade paragrafens tillämpningsområde och utlämnande av uppgifter för dessa ändamål kommer också i fortsättningen att vara möjligt. Gällande 31 § 1 mom. 3 punkten omfattas inte av den ändrade paragrafens tillämpningsområde, men utlämnande av uppgifter kommer att vara möjligt för dessa ändamål också i fortsättningen med stöd av 34 § 3 mom.

Utvidgningen av paragrafens tillämpningsområde bildar en tydligt grund för utlämnandet i de fall där en organisation som sköter andra uppgifter än myndighetsuppgifter utför lagstadgad behandling. I sådana fall är grunden för behandlingen enligt dataskyddsförordningen i princip inte oklar. Också behandling enligt den gällande paragrafens 2 mom. är lagstadgad och omfattas av den nya paragra-

fens tillämpningsområde. Till skillnad från den gällande lagen föreskrivs det inte särskilt om utlämnande av uppgifter som behövs för behandling som avses i kreditupplysningslagen och lagen om indrivning av fordringar. Med stöd av lagen ska det dock vara möjligt att lämna ut uppgifter som behövs för behandlingen. Eftersom det föreskrivs detaljerat i lag om befolkningsdatasystemets innehåll och de ska föreskrivas om ändamålet med behandlingen i lagar som gäller den sökandes verksamhet, kommer utlämnandet av uppgifter att vara tillräckligt noga avgränsat. För undvikande av överlappande reglering ska det inte föreskrivas särskilt eller sektorsvis om utlämnande av uppgifter för sådan behandling som det i sig föreskrivs om i lagen.

I paragrafen stryks bestämmelsen enligt vilken uppgifter om fastigheter, byggnader, lägenheter eller lokaler i befolkningsdatasystemet får med undantag för anteckningar som specificerar hemkommunen, bostaden där eller tillfällig bostad inte användas vid rättsligt beslutsfattande som berör en person, om inte personen i samband med beslutsfattandet får en utredning om innehållet i uppgifterna och om hur de använts. Bestämmelsens innehåll täcks genom en motsvarande bestämmelse i 18 § och behöver därför inte upprepas.

32 §. Utlämnande av uppgifter för skötsel av kundrelationer och för marknadsföring. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i den gällande paragrafen om utlämnande av uppgifter för skötsel av kundrelationer och marknadsföring. Det är i huvudsak fråga om behandling som grundar sig på artikel 6.1 b eller f i dataskyddsförordningen. Även om uppgifterna eventuellt också kan utlämnas med stöd av 34 § 3 mom., är det också i fortsättningen ändamålsenligt att i lagen särskilt föreskriva om utlämnande av uppgifter för skötsel av kundrelationer och marknadsföring i och med att användningsändamålen är så vanliga. En särskild bestämmelse möjliggör konsekvent utlämnandep Praxis som är förenlig med befolkningsdatasystemets användningssyfte. Utlämnande av uppgifter för ett syfte som hör till paragrafens tillämpningsområde, kommer inte att vara möjligt med stöd av den allmänna bestämmelsen i 34 § 3 mom.

Paragrafens 2 och 3 mom. motsvarar den gällande paragrafens 2 mom., men bestämmelsernas ordningsföljd ändras. Ändringarna är tekniska.

[Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

34 §. Annat utlämnande av uppgifter. I paragrafens 2 mom. stryks de uteslutande hänvisningarna till paragrafer som gäller begränsningar av utlämnande av uppgifter och övervakning av användningen av uppgifterna. Hänvisningarna är onödiga eftersom uppgifterna överläts för offentligt bruk på så sätt att det inte är fråga om personuppgifter. I lagens systematik är det sålunda uppenbart att bestämmelser som ska tillämpas på utlämnande av personuppgifter och övervakningen av användningen av uppgifterna inte passar. Det är dessutom fråga om hänvisningar till bestämmelser längre fram i lagen, vilket borde undvikas av lagtekniska skäl.

Formuleringen i paragrafens 3 mom. ändras. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska det vara möjligt att lämna ut uppgifter om sökanden har rätt att behandla dem med stöd av dataskyddsförordningen, dataskyddslagen eller någon annan lag. Enligt den gällande bestämmelsen kan uppgifter lämnas ut ”endast” om sökanden har sådan rätt. Tillägget är onödigt.

[Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

35 §. Allmän förbuds rätt. I paragrafen ändras myndighetens namn och hänvisningen till magistraten stryks. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

36 §. Spärrmarkering och annan informationsskyldighet. I paragrafens 1 och 2 mom. ändras myndighetens namn.

37 §. Behandling av uppgifter som omfattas av spärrmarkering. I paragrafens 2 och 3 mom. ändras myndighetens namn. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

38 §. Begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter om adoption. I paragrafens 1 mom. 4 punkten hänvisas till statistik enligt statistiklagen (280/2004) i stället för till officiell statistik. Begreppet definieras inte och även i förarbetet till lagen framhölls att en definition kunde stöda sig på statistiklagens tillämpningsområde. En direkt hänvisning preciserar tydligare att det gäller i lag reglerad statistik som sammanställs av en myndighet.

39 §. Begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter om omhändertagande av barn. I paragrafens 1 mom. 2 punkten hänvisas till statistik enligt statistiklagen (280/2004) i stället för till officiell statistik. Begreppet definieras inte och även i förarbetet till lagen framhölls att en definition kunde stöda sig på statistiklagens tillämpningsområde. En direkt hänvisning preciserar tydligare att det gäller i lag reglerad statistik som sammanställs av en myndighet.

41 §. Begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter om institutionsboende. I paragrafens 1 mom. 2 punkten hänvisas till statistik enligt statistiklagen (280/2004) i stället för till officiell statistik. Begreppet definieras inte och även i förarbetet till lagen framhölls att en definition kunde stöda sig på statistiklagens tillämpningsområde. En direkt hänvisning preciserar tydligare att det gäller i lag reglerad statistik som sammanställs av en myndighet.

42 §. Begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter som gäller medlemskap i ett religionssamfund. I paragrafens 1 mom. 4 punkten hänvisas till statistik enligt statistiklagen (280/2004) i stället för till officiell statistik. Begreppet definieras inte och även i förarbetet till lagen framhölls att en definition kunde stöda sig på statistiklagens tillämpningsområde. En direkt hänvisning preciserar tydligare att det gäller i lag reglerad statistik som sammanställs av en myndighet.

Paragrafens 2 mom. upphävs. Bestämmelsen gäller utlämnande av sådana uppgifter som magistraten i enlighet med 70 § behandlar i en tjänst som är särskilt avsedd för religionssamfund. Det är dock fråga om en situation där den nuvarande magistraten står i behandlingsförhållande till ett religionssamfund. Utlämnandet av uppgifter är i så fall den personuppgiftsansvariges ansvar och en eventuell reglering av utlämnandet borde ingå i lagstiftning som gäller uppdragsgivaren för denna lagstadgade behandling och databehandlingstjänst. I vilken mån det är möjligt att lämna ut uppgifter i databehandlingstjänsten beror på en sådan speciallagstiftning samt överenskommelse mellan den som behandlar uppgifterna och den personuppgiftsansvarige. Om detta ska inte föreskrivas särskilt i befolkningsdatalagen.

43 §. Utlämnande av identifieringsuppgifter. I paragrafens 2 mom. ändras namnet på myndigheten. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

44 §. Redogörelse för användningen och skyddet av uppgifter. I paragrafen föreskrivs fortsättningsvis om redogörelse för användningen och skyddet av uppgifter. Bestämmelsen om redogörelsen

flyttas från 2 mom. och blir en del av 1 mom. Bestämmelserna om när redogörelse ska krävas är oförändrade, men ingår enligt förslaget i 2 mom. I ett nytt 3 mom. föreskrivs dock om ett undantag till detta 2 mom. Enligt undantaget krävs inte redogörelse av en användare vars behandling av uppgifter hör till [lagen om informationshanteringen inom den offentliga sektorns] tillämpningsområde. [Den allmänna lagen om informationshanteringen] innehåller allmänna bestämmelser om skyddet av uppgifter, och det är till denna del inte nödvändigt att redogöra för nivån på skyddet i samband med utlämnandet av uppgifter. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

46 §. Sätt och metoder för att lämna ut uppgifter. I paragrafen stryks de särskilda bestämmelserna om utlämnande av uppgifter med hjälp av en teknisk anslutning. Allmänna bestämmelser om utlämnande av uppgifter kommer i framtiden att ingå i [allmänna lagen om informationshantering]. Till paragrafens 1 mom. fogas en hänvisning till den allmänna lagen och dessutom ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilken det kan utfärdas närmare bestämmelser om intyg och utdrag.

Paragrafens 2 mom. stryks. I momentet har det föreskrivits att en myndighet under vissa villkor kan ge en person rätt att undersöka pappershandlingar och annat motsvarande datamaterial som hör till befolkningsdatasystemet. Bestämmelsen är onödig, eftersom också utlämnande av pappershandlingar anses vara utlämnande av uppgifter. Lagens allmänna bestämmelser om utlämnande av uppgifter kan alltså tillämpas direkt utan särskild bestämmelse. Myndighetens övervakning när handlingar undersöks är nödvändig så att myndigheten verkligen kan kontrollera vilka uppgifter som lämnas ut. Det betyder att övervakningsvillkoret beror på dataskyddsförordningen och god informationshantering, och att det inte är nödvändigt att föreskriva särskilt om detta. Ändringen påverkar inte gällande rättsläge.

47 §. Myndigheter som svarar för utlämnandet av uppgifter. Paragrafens rubrik ändras så att den hänvisar till myndigheter som svarar för utlämnandet av uppgifter i stället för myndigheter som beslutar om utlämnande av uppgifter. Ändringen är förtydligande, eftersom det inte är nödvändigt att fatta beslut om alla former av utlämnande av uppgifter.

I paragrafen stryks de detaljerade bestämmelserna om ansvarsfördelningen mellan Befolkningsregistercentralen och magistraterna. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska i fortsättningen ansvara för bådats utlämnande av uppgifter. I paragrafen är det dock skäl att särskilja utlämnande av uppgifter som Statens ämbetsverk på Åland svarar för inom sitt verksamhetsområde. Statens ämbetsverk på Åland ska också i fortsättningen lämna ut uppgifter på samma sätt som magistraterna, och ämbetsverkets behörighet ändras inte i detta avseende. Eftersom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har allmän behörighet i fråga om utlämnande av uppgifter, föreskrivs det i paragrafen särskilt om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas allmänna ansvar och Statens ämbetsverk på Ålands särskilda ansvar.

Enligt 1 mom. svarar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för utlämnandet av uppgifter i befolkningsdatasystemet och för produktionen av sådana allmänt behövliga informationstjänster, inklusive tjänster i form av statistik, som möjliggör att uppgifterna i befolkningsdatasystemet utnyttjas i överensstämmelse med denna lag.

Enligt 2 mom. svarar Statens ämbetsverk på Åland inom sitt verksamhetsområde för utfärdandet av intyg, utdrag eller kopior som gäller uppgifter i befolkningsdatasystemet eller i handlingar i anslutning till dessa och för annat utlämnande av uppgifter i befolkningsdatasystemet som inte sker via ett gränssnitt. Statens ämbetsverk kan med stöd av bestämmelsen också lämna ut uppgifter elektroniskt

för lokala eller annars begränsade ändamål. Det kan dock inte utnyttja ett gränssnitt vid utlämnandet av uppgifterna eller på annat sätt öppna en förbindelse till befolkningsdatasystemet för den som begär uppgifterna.

[Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

49 §. Annan behörighet för att lämna ut uppgifter. Namnet på myndigheten ändras i paragrafen. Dessutom stryks i 1 mom. 2 punkten den onödiga preciseringen om att en annan organisation ”inte hör till registerförvaltningen”. I och med att endast Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland är kvar och att det föreskrivs om den senares uppgifter i lagen, är det inte längre nödvändigt att precisera att det gäller organisationer som inte hör till registerförvaltningen.

Paragrafens 2 mom. ändras så att det motsvarar ändringen av 44 §. När det inte längre förutsätts en redogörelse av myndigheten, kan en redogörelse inte heller vara en förutsättning för ett avtal om behörighet att lämna ut uppgifter. Det föreslagna 2 mom. gäller endast 1 mom. 2 punkten och en hänvisning om detta fogas till momentets början. Därför stryks också hänvisningen i momentets andra mening som onödig.

50 §. Förfarande när uppgifter lämnas ut. Paragrafens 2 mom. upphävs. På förfaranden som gäller utlämnande av uppgifter ur befolkningsdatasystemet tillämpas förvaltningslagen och till denna del är förvaltningslagens villkor för beslutsfattande om anhängiggjorda ärenden tillräckliga. Myndigheten kan överväga i vilken mån beslutet ska ta upp användarens rättigheter och skyldigheter eller frågor som gäller skyddet av uppgifterna. I regel föranleds dessa skyldigheter direkt av dataskyddsförordningen, och det ska inte vara obligatoriskt för myndigheten att informera om dessa.

I paragrafens 3 mom. stryks hänvisningen till magistraten. I stället konstateras att de uppgifter om utlämnandet av uppgifter som nämns i bestämmelsen ska dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt. Dessutom ändras formuleringen i momentet så att beslut om utlämnande av uppgifter i dessa fall endast ska fattas vid behov. Syftet med ändringen är att tydligare gör det möjligt att automatisera utlämnande av uppgifter för vissa personliga användningsändamål. Till exempel kan ett utdrag ur befolkningsdatasystemet automatiseras så att vissa klart oproblematiske uppgifter kan ges direkt som ett automatiskt utdrag i en onelinetjänst utan myndighetens inblandning. Förutsättningen att uppgifterna ska dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt gäller dock också dessa förfaranden för utlämnande av uppgifter. Onelinetjänsten eller ett annat gränssnitt måste registrera uppgiften om föremålet och användningsändamålet för de utlämnade uppgifterna, tidpunkten för utlämnandet och uppgifterna om den som beställt eller ska använda de utlämnade uppgifterna. I onelinetjänsten kan det dock fastställas särskilt för vilka ändamål uppgifter lämnas ut så att användaren inte själv behöver beskriva användningsändamålet.

51 §. Användning av utlämnade uppgifter. Paragrafen upphävs. Ändamålsbundenhet är en central dataskyddsprincip och bestämmelser om detta ingår i dataskyddsförordningen och dataskyddsdirektivet. Eftersom ändamålsbundenheten gäller alla personuppgiftsansvariga, också mottagaren av befolkningsdata, är det inte nödvändigt att föreskriva särskilt om begränsningar som stöder ändamålsbundenheten. Myndigheten som lämnar ut uppgifter kan inte heller genom eget beslut bevilja undantag från principen om ändamålsbundenhet.

Syftet med paragrafen har också varit att uppgifterna alltid ska hämtas ur originalkällan, och att mottagarna inte ska förmedla uppgifterna vidare så att det bildas parallella delkopior av uppgifter i

befolkningsdatasystemet. I så fall kan uppgifternas aktualitet äventyras. Dataskyddsförordningen förutsätter att de personuppgiftsansvariga säkerställer att uppgifterna är exakta och aktuella på alla möjliga sätt. Det betyder att de personuppgiftsansvariga inte ska lita på kopior som uppdateras då och då, utan uppgifterna måste alltid kontrolleras i befolkningsdatasystemet. Också en minimering av behandlingen av uppgifterna förutsätter att uppgifterna inte förvaras i onödan hos mottagaren eller att man bildar parallella register till befolkningsdatasystemet. Bestämmelsen är onödig också med avseende på detta.

52 §. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas rätt att få information och utföra inspektioner. Namnet på myndigheten ändras i paragrafen.

53 §. Användarregister. Namnet på myndigheten ändras i paragrafen. Dessutom stryks uttrycket ”teknisk anslutning”. I paragrafens 1 mom. föreskrivs i stället att ett användarregister förs över behandling som sker med hjälp av ett gränssnitt eller enkätanslutningar. Detta motsvarar nuvarande praxis. Ändringen är språklig och förtydligande.

54 §. Användning av uppgifter i användarregistret. Namnet på myndigheten ändras i paragrafen.

55 §. Utlämnandet av uppgifter i användarregistret. Paragrafens 1 mom. 2 punkten stryks. Om dataombudsmannens byrås rätt att få information och utföra inspektioner föreskrivs i 58.1 i dataskyddsförordningen och 18 § i dataskyddslagen. Dataombudsmannen har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs för skötseln av sina uppgifter. Till denna del är det inte nödvändigt att föreskriva särskilt om detta. Numreringen av punkterna i 1 mom. ändras på motsvarande sätt.

56 §. Loggregister. Namnet på myndigheten ändras i paragrafen. Dessutom stryks uttrycket ”teknisk anslutning”. I paragrafens 1 mom. föreskrivs i stället att ett användarregister förs över behandling som sker med hjälp av ett gränssnitt eller enkätanslutningar. Detta motsvarar nuvarande praxis. Ändringen är språklig och förtydligande.

57 §. Användning av uppgifter i loggregistret. Namnet på myndigheten ändras i paragrafen.

58 §. Utlämnande av uppgifter i loggregistret. Paragrafens 1 mom. 2 punkten stryks. Om dataombudsmannens byrås rätt att få information och utföra inspektioner föreskrivs i 58.1 i dataskyddsförordningen och 18 § i dataskyddslagen. Dataombudsmannen har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs för skötseln av sina uppgifter. Till denna del är det inte nödvändigt att föreskriva särskilt om detta. Numreringen av punkterna i 1 mom. ändras på motsvarande sätt.

59 §. Behandling av händelseuppgifter. Paragrafens 3 mom. 2 punkten stryks. Om dataombudsmannens byrås rätt att få information och utföra inspektioner föreskrivs i 58.1 i dataskyddsförordningen och 18 § i dataskyddslagen. Dataombudsmannen har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs för skötseln av sina uppgifter. Till denna del är det inte nödvändigt att föreskriva särskilt om detta. Numreringen av punkterna i 3 mom. ändras på motsvarande sätt.

60 §. Befolkningsregistercentralens utredningsskyldighet. Paragrafen upphävs. Om dataombudsmannens uppgifter som skyldigheter vid övervakningen av behandlingen av uppgifter föreskrivs särskilt i dataskyddslagen. Dataombudsmannen har rätt att ingripa i behandlingen av uppgifter samt rätt att få de uppgifter som behövs för övervakningen. I lagen är det onödigt att föreskriva särskilt

om en särskild rapporteringsskyldighet som uttryckligen skulle gälla Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

6 kap. Certifierad elektronisk kommunikation som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ansvarar för. Namnet på myndigheten ändras i rubriken för kapitlet.

61 §. Tjänster som tillhandahålls vid certifierad elektronisk kommunikation. I paragrafen ändras namnet på myndigheten.

62 §. Uppgifter som ska ingå i certifikat för certifierad elektronisk kommunikation. Namnet på myndigheten ändras i paragrafens 1 mom.

63 §. Tekniska identifieringskoder och elektroniska kommunikationskoder samt skapande av dessa. I paragrafens 1 mom. stryks bestämmelsen enligt vilken Befolkningsregistercentralen svarar för skapandet av och registreringen av tekniska identifieringsuppgifter. Enligt 4 § i lagen är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata personuppgiftsansvarig för befolkningsdatasystemet och paragrafen tillämpas inte på Statens ämbetsverk på Åland, vilket betyder att den behöriga myndigheten är tydligt angiven. Om skapandet av tekniska identifieringskoder behöver till denna del inte föreskrivas särskilt. I paragrafens 2 mom. ändras dessutom namnet på myndigheten.

64 §. Ändring av elektroniska kommunikationskoder. Namnet på myndigheten ändras i paragrafens 1 och 3 mom. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

65 §. Behandling av certifikat och uppgifterna i dem. I paragrafen ändras namnet på myndigheten.

67 §. Ansökan om och utfärdande av andra certifikat. Namnet på myndigheten ändras i paragrafens 1 mom. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

68 §. Ansökan om och utfärdande av certifikat i vissa fall. Namnet på myndigheten ändras i paragrafens 1 och 2 mom.

69 §. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas rätt att få information och utöva tillsyn. Namnet på myndigheten ändras i paragrafen.

70 §. Databehandlingstjänster. I paragrafens 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i den gällande lagen om databehandlingstjänster att uppdragsgivare endast kan vara personuppgiftsansvariga som enligt lag eller förordning som utfärdats med stöd av lag har rätt att föra register. Det är fråga om sådan verksamhet där Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata står i behandlingsförhållande till den personuppgiftsansvarige som är uppdragsgivare. Formuleringen ändras dock så att momentet ska gälla personuppgiftsansvariga vars rätt att behandla uppgifter grundar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Tillämpningsområdet är i sak detsamma, men formuleringen är i linje med dataskyddsförordningen.

I paragrafens 1 mom. stryks bestämmelsen enligt vilken Befolkningsregistercentralen inte har rätt att besluta om annan behandling eller utlämnande av de uppgifter som uppdraget gäller. Bestämmelsen är onödig eftersom uppdragsgivaren när det gäller behandlingen är den personuppgiftsansvarige, och den myndighet som behandlar uppgifterna har med stöd av dataskyddsförordningen inte rätt att fatta beslut om behandlingen av uppgifterna. Den som behandlar uppgifterna gör det för den personuppgiftsansvariges räkning.

I paragrafens 2 mom. stryks bestämmelsen om att ett skriftligt avtal ska ingås om databehandlings-tjänsten. Detta krav ingår redan i dataskyddsförordningen och det finns ingen anledning att föreskriva särskilt om detta. Med avseende på Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas verksamhet kan man dock föreskriva genom förordning om innehållet i avtalet. I praktiken är det fråga om reglering av innehållet i ett avtal som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan förbinda sig till för att producera en tjänst i enlighet med 70 §. Avtalet mellan den som utför behandlingen och den personuppgiftsansvarige regleras allmänt i artikel 28 i dataskyddsförordningen, och det är inte möjligt att avvika från bestämmelserna i dataskyddsförordningen genom förordning av statsrådet.

72 §. Avgifter för prestationer och tjänster. Namnet på myndigheten ändras i paragrafens 1 mom.

73 §. Datasystemens tillgänglighet. Paragrafen upphävs. Bestämmelserna om informationshanteringen och datasystemens tillgänglighet ska i fortsättningen ingå i [allmänna lagen om informationshanteringen].

74 §. Dataskydd och informationssäkerhet. Paragrafen upphävs. Bestämmelserna om informationshanteringen och informationssäkerheten ska i fortsättningen ingå i [allmänna lagen om informationshanteringen]. Ansvar följer också direkt av myndigheternas ställning som personuppgiftsansvariga i enlighet med dataskyddsförordningen.

76 §. Rättelse av uppgifter. Myndighetens namn ändras i paragrafens 1 mom.

76 b §. Ändringssökande. Myndighetens namn ändras i paragrafens 3 mom. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

77 §. Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande. Paragrafen upphävs. Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpas på offentlighet och sekretess när det gäller befolkningsdatasystemets uppgifter. Paragrafen har innehållit en i huvudsak informativ hänvisning till bestämmelserna i offentlighetslagen och lagens bestämmelse om utnyttjandeförbud. Sekretessen i fråga om uppgifterna i befolkningsdatasystemet grundar sig direkt på offentlighetslagens bestämmelser, i synnerhet på 24 § 1 mom. 31 och 32 punkten. Uppgifter i befolkningsdatasystemet som är direkt sekretessbelagda enligt offentlighetslagens 24 § 1 mom. 32 punkten är föräldrarnas fullständiga namn och personbeteckningar, civilstånd samt uppgifter om ingående och upplösning av äktenskap eller registrering av partnerskap, upplösning av registrerat partnerskap och omvandling av registrerat partnerskap till äktenskap, makens eller makans eller den registrerade partners fullständiga namn och personbeteckning, barnens fullständiga namn och personbeteckningar, uppgifter om barns och föräldrars familjerättsliga ställning, uppgifter om vårdnad om barn och om vad vårdnaden omfattar, uppgifter om fastställd adoption, uppgifter om omhändertagande av barn, uppgifter om fastställande av en transsexuell persons könstillhörighet, samt uppgifter om medlemskap i ett religionsamfund som avses i religionsfrihetslagen (453/2003). De uppgifter som inte ingår i 24 § i offentlighetslagens eller någon annan sekretessbestämmelses tillämpningsområde är i regel offentliga, även om dataskyddslagstiftningen tillämpas på behandlingen av personuppgifter och behandlingen av personuppgifter också är begränsad med stöd av offentlighetslagen. Om en spärrmarkering gäller uppgifterna är de sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 31 punkten i offentlighetslagen.

Bestämmelserna om tystnadsplikt och utnyttjandeförbud i offentlighetslagens 23 § är i linje med behandlingen av befolkningsdatasystemets uppgifter utan särskild hänvisning. Dataskyddsförordningen begränsar behandlingen av personuppgifter också i uppgiftsmottagarens verksamhet.

78 §. Hänvisningar till straffbestämmelser. I paragrafen stryks hänvisningsbestämmelsen om straff för brott mot tystnadsplikt eller förbud mot utnyttjande. Ändringen är en följd av att 77 § upphävs. Offentlighetslagens 23 § om tystnadsplikt och utnyttjandeförbud tillämpas utan särskild hänvisning också på behandlingen av uppgifterna i befolkningsdatasystemet. På samma sätt att tillämpas också strafflagens bestämmelser om brott mot tystnadsplikt och utnyttjandeförbud direkt utan särskild hänvisning. [Obs. Ett annat förslag till ändring av paragrafen är anhängigt, se RP 19/2018]

80 §. Övergångsbestämmelser. Lagens övergångsbestämmelser ändras till den del som bestämmelserna fortsättningsvis kommer till tillämpning och övergången till den riksomfattande Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata påverkar tillämpningen av bestämmelsen. Paragrafens 3 mom. ändras så att hänvisningen till magistraten ändras till en hänvisning till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafens 7 mom. ändras så att det hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och den onödiga bestämmelsen och bemyndigandet att utfärda förordning om lokalt behöriga magistrater stryks. Paragrafens 9 mom. ändras så att det onödiga bemyndigandet att utfärda förordning om lokala magistrater som förvarar handlingar stryks.

1.3 Lag om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

1 §. *Lagens tillämpningsområde.* I lagen föreskrivs om registret över äktenskapsförordsärenden, registret över ärenden som gäller samboförhållanden, registret över gåvoärenden, vigselrättsregistret och registret över förmynderskapsärenden. I lagen samlas regleringen om dessa register som finns i lagen om vissa personregister vid magistraterna (57/2005), lagen om vigselrätt (571/2008) och lagen om förmyndarverksamhet (889/1999). Samtidigt förenhetligas och förtydligas lagstiftningen. I paragrafens 1 mom. föreskrivs allmänt om lagens tillämpningsområde och vilka register som hör till tillämpningsområdet.

Paragrafens 2 mom. innehåller informativa hänvisningar till lagstiftning om handlingars offentlighet och dataskydd. I fråga om sekretessen för uppgifterna tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen). I lagen ska det dock vara möjligt att också särskilt föreskriva om undantag från bestämmelserna i offentlighetslagen. I fråga om behandling av personuppgifter tillämpas Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, nedan dataskyddsförordningen, och dataskyddslagen (/).

2 §. *Behandlingens syfte.* I paragrafen föreskrivs om syftet med behandling av personuppgifter som hör till lagens tillämpningsområde. Behandlingen ska i fråga om alla register vara lagenlig och den rättsliga grunden för behandlingen ska vara artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen.

Enligt 1 mom. är syftet med behandlingen av uppgifter i registret över äktenskapsförordsärenden, registret över ärenden som gäller samboförhållanden och registret över gåvoärenden att rättsverkningarna i anslutning till inlämnande för registrering och registrering av rättshandlingar mellan en-

skilda ska sättas i kraft och uppgifterna offentliggöras. Syftet motsvarar bestämmelserna i den gällande lagen om vissa personregister vid magistraterna. Avsikten är inte att ändra rättsläget till denna del.

I 2 mom. föreskrivs om behandlingen av uppgifter i vigselrättsregistret. Syftet med behandlingen av uppgifter i vigselrättsregistret är att administrera och utöva tillsyn över vigselrätter och att utreda äktenskapets giltighet. Vigselrättsregistret innehåller uppgifter om de vigselrätter som getts med stöd av äktenskapslagen (234/1929) och lagen om vigselrätt (/). Syftet motsvarar bestämmelserna i 10 och 11 § i den gällande lagen om vigselrätt.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att syftet med behandlingen av uppgifter i registret över förmynderskapsärenden är att övervaka i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) avsedda intressebevakares och i lagen om intressebevakningsfullmakt (648/2007) avsedda fullmäktiges verksamhet samt trygga tredje mans rätt. Syftet motsvarar det syfte som det föreskrivs om i 64 § 1 mom. i lagen om förmyndarverksamhet.

3 § *Myndigheter*. I paragrafen föreskrivs om myndigheternas behörighet och uppgifter vid förvaltningen av registren. Personuppgiftsansvarig för de register som nämns i lagen är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Statens ämbetsverk på Åland förvaltar registren i enlighet med lagen och ansvarar för de uppgifter som det infört i registren. Enligt den gällande lagen förvaltar magistraterna registren tillsammans. Dessutom har regionförvaltningsverket svarat för registret över förmynderskapsärendens allmänna funktioner och samordningen av dem. Med stöd av lagen om registerförvaltningen (166/1996) har också Statens ämbetsverk på Åland förvaltat registren, eftersom det sköter magistratens uppgifter i landskapet Åland.

I fortsättningen är det inte ändamålsenligt att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland är personuppgiftsansvariga för ett gemensamt register på det sätt som avses i artikel 26 i dataskyddsförordningen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska ensam vara personuppgiftsansvarig för de register som avses i lagen. Statens ämbetsverk på Åland ska dock förvalta och behandla uppgifterna i de register som avses i denna lag enligt lagen och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas närmare anvisningar. Ämbetsverket ska i egenskap av myndighet utöva självständig beslutanderätt i de uppgifter som det ska svara för, men helhetsansvaret för de register som hör till lagens tillämpningsområde och behandlingen av registrens uppgifter är hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska ge Statens ämbetsverk på Åland sådana anvisningar som behövs för att registerförvaltningen ska vara enhetlig och med avseende på datasäkerheten. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan dock inte begränsa ämbetsverkets lagstadgade behörighet genom sina anvisningar.

Det är inte längre nödvändigt att föreskriva om Regionförvaltningsverket i Östra Finlands behörighet eller registerförvaltning. Enheten för styrning och utveckling av magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Dessutom upphör enhetens roll som systemets tekniska personuppgiftsansvariga, eftersom ansvaret för registerförvaltningen centraliseras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

4 §. *Uppgifter som införs i registret över äktenskapsförordsärenden*. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om uppgifter som införs i registret över äktenskapsförordsärenden. I registret över äktenskapsförordsärenden införs handlingar enligt äktenskapslagen: anmälningar enligt 35 § 4 mom. om att giftorätten har uteslutits, äktenskapsförord enligt 43 § 1 mom., avvitringshandlingar enligt 104 §

2 mom. och avtal enligt 135 § 2 och 3 mom. I paragrafens 1 mom. 1—7 punkten föreskrivs närmare om vilka uppgifter som kan införas i registret i samband med registreringen. Alla uppgifter ska dock inte införas i registret i varje ärende.

Innehållet motsvarar i övrigt 5 § i lagen om vissa personregister vid magistraterna, men i uppräkningsdelen i 1 mom. 4 punkten finns också lagen för upplösning av äktenskap och orsaken till upplösningen, som tidigare fanns i 5 § 2 mom. i lagen om vissa personregister vid magistraterna. I paragrafen görs också förtydligande språkliga ändringar.

I paragrafen är det inte nödvändigt att som i 5 § i lagen om vissa personregister vid magistraterna föreskriva om ändring av en makes eller makas namn, eller om att uppgifterna fås ur befolkningsdatabasregistret. Registrets uppgifter kan enligt användningsändamål också uppdateras med befolkningsdatasystemets uppgifter utan att det föreskrivs särskilt om detta. Den personuppgiftsansvarige är enligt dataskyddsförordningen skyldig att se till att uppgifterna är uppdaterade. Ur befolkningsdatasystemets synvinkel är det fråga om en myndighets lagstadgade behandling av uppgifter som man kan lämna ut de nödvändiga uppgifterna för med stöd av befolkningsdatalagen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland har dessutom med stöd av 5 § i befolkningsdatalagen rätt att använda befolkningsdatasystemets uppgifter för skötseln av sina lagstadgade uppgifter.

5 §. Uppgifter som införas i registret över ärenden som gäller samboförhållanden. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om uppgifter som införas i registret över ärenden som gäller samboförhållanden. I registret över ärenden som gäller samboförhållanden införas uppgifter om åtskiljandehandlingar och avtal eller andra handlingar om gottgörelse som avses i 11 § lagen om upplösning av sambors gemensamma hushåll (26/2011). I paragrafens 1 mom. 1—5 punkten föreskrivs närmare om de uppgifter som kan införas i registret i samband med registreringen. Innehållet motsvarar 6 b § i lagen om vissa personregister vid magistraterna i övrigt, men i paragrafen är det inte nödvändigt att som i 6 a § i lagen om vissa personregister vid magistraterna föreskriva om ändring av en makes eller makas namn, eller om att uppgifterna fås ur befolkningsdatabasregistret. Registrets uppgifter kan enligt användningsändamål också uppdateras med befolkningsdatasystemets uppgifter utan att det föreskrivs särskilt om detta. Den personuppgiftsansvarige är enligt dataskyddsförordningen skyldig att se till att uppgifterna är uppdaterade. Ur befolkningsdatasystemets synvinkel är det fråga om en myndighets lagstadgade behandling av uppgifter som man kan lämna ut de nödvändiga uppgifterna för med stöd av befolkningsdatalagen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland har dessutom med stöd av 5 § i befolkningsdatalagen rätt att använda befolkningsdatasystemets uppgifter för skötseln av sina lagstadgade uppgifter. I paragrafen görs också förtydligande språkliga ändringar.

6 §. Uppgifter som införas i registret över gåvoärenden. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om uppgifter som införas i registret över gåvoärenden. I registret över gåvoärenden införas uppgifter ur i 6 § i lagen om gåvoutfästelser (625/1947) avsedda anmälningar om gåvor. I paragrafens 1 mom. 1—7 punkten föreskrivs närmare om de uppgifter som kan införas i registret i samband med registrering. Innehållet motsvarar 8 § i lagen om vissa personregister vid magistraterna i övrigt, men i paragrafen är det inte nödvändigt att som i 8 § föreskriva om ändring av parternas namn eller om att uppgifterna fås ur befolkningsdatasystemet. Registrets uppgifter kan enligt användningsändamål också uppdateras med befolkningsdatasystemets uppgifter utan att det föreskrivs särskilt om detta. Den personuppgiftsansvarige är enligt dataskyddsförordningen skyldig att se till att uppgifterna är uppdaterade. Ur befolkningsdatasystemets synvinkel är det fråga om en myndighets lagstadgade behandling

av uppgifter som man kan lämna ut de nödvändiga uppgifterna för med stöd av befolkningsdatalagen. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland har dessutom med stöd av 5 § i befolkningsdatalagen rätt att använda befolkningsdatasystemets uppgifter för skötseln av sina lagstadgade uppgifter. I paragrafen görs också förtydligande språkliga ändringar.

7 §. Uppgifter som införs i vigselrättsregistret. I paragrafen föreskrivs om uppgifter som införs i vigselrättsregistret. Paragrafen motsvarar till sitt väsentliga innehåll 9 § 2—5 mom. i lagen om vigselrätt, men bestämmelsernas nivå är allmännare. Det föreslås inga ändringar i registrens datainnehåll. På lagens nivå föreskrivs det däremot mer allmänt om vilka uppgifter som kan införas i registret. Uppgifterna nämns inte längre i en lista över uppgiftsgrupper, och mer detaljerade bestämmelser om uppgifterna ska ingå i en förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av ett bemyndigande i 9 §.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs allmänt om vilka uppgifter som kan införas i vigselrättsregistret. I paragrafen ingår både uppgifter som gäller vigselrätt som getts enligt lagen om vigselrätt och enligt äktenskapslagens 17 a § 2 mom., 112 § eller 113 §, som i 9 § i den gällande lagen om vigselrätt har särskilts i 2—4 mom. När vigselrätten har getts enligt lagen om vigselrätt, införs namn och hemort för det samfund som ansökt om vigselrätt, vigselförrättarens namn och personbeteckning eller, om den saknas födelsetid, datum för beslutet om vigselrätt samt datum för ett återkallelsebeslut och den tid som återkallelsen gäller. När vigselrätt har getts enligt 17 a § 2 mom. i äktenskapslagen införs vigselförrättarens namn och personbeteckning, datum för beslutet om vigselrätt samt datum för ett återkallelsebeslut och den tid som återkallelsen gäller. När vigselrätt har getts med stöd av 112 eller 113 § i äktenskapslagen införs namn och personbeteckning eller, om den saknas, födelsetid för den person som getts vigselrätt, samt tjänsteställning, yrke eller uppgift och stationeringsort, eventuella villkor för eller begränsningar i vigselrätten samt den myndighet som har gett vigselrätt, samt datum, innehåll och giltighetstid för beslutet om vigselrätt och för ett återkallelsebeslut. Närmare bestämmelser om införandet av uppgifter i varje uppgiftsgrupp ska dock ingå i en förordning av statsrådet.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om uppgifter som utöver uppgifterna som avses i 1 mom. kan införas i registret när vigselrätten är knuten till en viss tjänst, befattning eller uppgift. Sådana uppgifter är namn och hemort för den myndighet eller sammanslutning som har fått vigselrätt, och den tjänst, befattning eller uppgift som vigselrätten har knutits till. Dessa uppgifter införs i registret närmast när vigselrätt har getts med stöd av äktenskapslagens 112 eller 113 § och de ersätter de uppgifter som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten.

8 §. Uppgifter som införs i registret över förmynderskapsärenden. I paragrafen föreskrivs om uppgifter som införs i registret över förmynderskapsärenden. Föreskrifterna finns för närvarande i 64 § 1 mom. i lagen om förmyndarverksamhet och i justitieministeriets förordning om antecknande av uppgifter i registret över förmynderskapsärenden (238/2011). Om anteckning av intressebevakningsfullmakt i registret över förmynderskapsärenden nämns i 27 § i lagen om intressebevakningsfullmakt (648/2007). Närmare bestämmelser till denna del har utfärdats genom statsrådets förordning om intressebevakningsfullmakt (238/2011).

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om uppgifter som ska införas i registret. Momentets 1—8 punkter innehåller en övergripande lista, som delvis skiljer sig från gällande bestämmelser. Enligt 64 § 1 mom. i den gällande lagen om förmyndarverksamhet får identifieringsuppgifter och kontaktinformation om intressebevakaren och dennes huvudman samt om fullmäktigen och fullmaktsgivaren föras

in i registret. I registret får dessutom föras in uppgifter om begränsning av en persons handlingsbehörighet, begränsningens innehåll, intressebevakarens uppdrag och grunderna för förordnandet av en intressebevakare eller intressebevakningsfullmaktens innehåll, lämnande och granskning av egendomsförteckning, redovisning och förvaltningsplan, beslut om i 34 § i lagen om förmyndarverksamhet avsett tillstånd samt om förmyndarmyndigheternas åtgärder i enlighet med 57 och 60 §. Den nuvarande lagen om förmyndarverksamhet trädde i kraft 1.12.1999. Registret över förmynderskapsärenden togs i bruk samtidigt. I registret har med stöd av justitieministeriets och statsrådets förordningar antecknats uppgifter om intressebevakare, fullmäktigen, huvudman och fullmaktsgivare, uppgifter om intressebevakarens uppgift samt uppgifter om begränsning av en persons handlingsbehörighet och begränsningens innehåll.

Det är inte tekniskt möjligt att föra in uppgifter om grunden för förordnandet av intressebevakare, och inte heller om lämnande och granskning av egendomsförteckning, redovisning och förvaltningsplan, tillstånd enligt lagen om förmyndarverksamhet eller förmyndarmyndigheternas åtgärder i enlighet med 57 och 60 §. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kommer också att ha ett ärendehanterings- och arkiveringssystem där uppgifter som gäller tillsynen över intressebevakningen behandlas. Behandlingen av uppgifter i dessa system grundar sig dock direkt på bestämmelserna om förmyndarmyndighetens uppgifter i lagen om förmyndarverksamhet och lagen om intressebevakningsfullmakt och myndighetens lagstadgade uppgift som förmyndarmyndighet. Behandlingen grundar sig också till denna del på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Eftersom det är onödigt att registrera sådana uppgifter i registret över förmynderskapsärenden, ingår de inte i paragrafen.

I paragrafen ingår dock ett omnämnande av personuppgifter, som det för närvarande föreskrivs om i ovan nämnda förordningar av justitieministeriet och statsrådet. Regleringen motsvarar i övrigt gällande lagstiftning, och avsikten är inte att ändra gällande rättsläge.

I paragrafens 2 mom. ingår en bestämmelse om antecknande av andra uppgifter som inte är personuppgifter i registret som i den gällande lagen om förmyndarverksamhet finns i 64 § 1 mom. Dessutom kan man med stöd av momentet införa uppgifter om intressebevakningsfullmakten. Även om detta inte är praxis för närvarande, gör bestämmelsen det möjligt att utveckla systemet i framtiden.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om att det som föreskrivs om införande av uppgifter om intressebevakare och minderåriga huvudmän ska på motsvarande sätt tillämpas på sådana företrädare för barn och barn som avses i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) och lagen om främjande av integration (1386/2010), när uppgiften om förordnande av företrädaren ska införas i registret över förmynderskapsärenden. Antecknande av uppgiften som förordnad företrädare för barn som kommer till landet utan vårdnadshavare i registret över förmynderskapsärenden grundar sig på 5 kap. 44 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011). I detta lagrum preciseras dock inte närmare vilka uppgifter om en sådan företrädare eller ett sådant barn som ska antecknas i registret. Om uppgifter som ska antecknas i registret föreskrivs för närvarande genom förordning av justitieministeriet (238/2011).

Paragrafens 4 mom. innehåller en bestämmelse om bemyndigande att utfärda förordning. Även om ett mer allmänt bemyndigande ingår i lagens 9 §, är det skäl att föreskriva särskilt om ett bemyndigande i fråga om uppgifter som gäller allmän intressebevakare.

9 §. Närmare bestämmelser. Paragrafen innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning. Närmare uppgifter om registrering av de uppgifter som avses i 4—8 mom. och av tillägg, ändringar och rättelser som gäller dem, samt om det detaljerade innehållet i uppgifterna utfärdas genom förordning av statsrådet. Regleringen har tillvidare i enlighet med 49 § i lagen om intressebevakningsfullmakt ingått i justitieministeriets förordning och i enlighet med 95 § i lagen om förmyndarverksamhet i statsrådets förordning.

10 §. Registeruppgifternas offentlighet. I paragrafen föreskrivs om registeruppgifternas offentlighet i fråga om de register som hör till lagens tillämpningsområde. Enligt paragrafens 1 mom. har var och en rätt att ur registret över förmynderskapsärenden få uppgift om huruvida en intressebevakare har förordnats för en viss person, vem som är intressebevakare för en viss person, vilket uppdrag intressebevakaren har samt om någons handlingsbehörighet har begränsats och på vilket sätt. Denna rätt begränsas dock av en bestämmelse om utlämnande av uppgifter efter att intressebevakningen har upphört i 12 § 1 mom.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att en intressebevakare har rätt att få veta vad som har registrerats om uppdraget eller huvudmannen i registret över förmynderskapsärenden.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om utlämnande av uppgifter till statliga och kommunala myndigheter och till Folkpensionsanstalten. Till dessa kan sådana uppgifter lämnas ut som de behöver för skötseln av sina uppgifter.

Enligt paragrafens 4 mom. är uppgifterna i andra register än registret över förmynderskapsärenden offentliga. Utlämnandet av uppgifter ur registren begränsas dock av bestämmelsen om uppgifter som omfattas av spärrmarkering i 37 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. En myndighet som tagit emot uppgifter som omfattas av spärrmarkering ur befolkningsdatasystemet får inte överlåta uppgifterna vidare, och myndigheten får inte heller låta en utomstående ta del av eller behandla dem, om inte något annat bestäms i lag.

Paragrafen motsvarar till väsentliga delar 68 § i lagen om förmyndarverksamhet, 10 § i lagen om vigselrätt samt 3 § i lagen om vissa personregister vid magistraterna.

11 §. Utlämnande av uppgifter. I paragrafen föreskrivs om utlämnande av uppgifter. Enligt paragrafens 1 mom. beslutar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland om utlämnande av uppgifter ur registren. I paragrafen föreskrivs inte särskilt om utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning såsom i den gällande lagen, utan bestämmelserna om på vilket sätt uppgifter lämnas ut ingår i den allmänna lagen om informationshanteringen (/). I den allmänna lagen ingår också bestämmelser om skydd av uppgifterna på ett sätt att som gör det onödigt att föreskriva särskilt om teknisk anslutning i speciallagstiftningen. På behandlingen och utlämnandet av uppgifter tillämpas dessutom bestämmelserna i dataskyddsförordningen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om utlämnande av personbeteckningar. Personbeteckningar får lämnas ut, om den som använder uppgifterna har rätt att behandla personbeteckningarna med stöd av dataskyddslagen eller lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (/). I de allmänna lagarna föreskrivs täckande om förutsättningarna för behandlingen.

12 §. Bevarande av registeruppgifter. I paragrafen föreskrivs om bevarande och utplånande av uppgifter. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att uppgifterna i registret över förmynderskapsärenden ska

bevaras i tio år räknat från det att intressebevakningen har upphört eller intressebevakningsfullmakten har upphört att gälla. Dessutom begränsas utlämnandet av uppgifter efter att intressebevakningen har upphört eller intressebevakningsfullmakten har upphört att gälla. I sådana fall kan uppgifter lämnas ut med stöd av 10 § 1 mom. endast till den som behöver uppgifterna för att bevaka sina intressen och rättigheter eller fullgöra sina förpliktelser.

Enligt 2 mom. ska uppgifterna i övriga register som avses i lagen bevaras permanent.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. motsvarar i väsentliga delar 68 § i lagen om förmyndarverksamhet och 11 § 1 mom. i lagen om vissa personregister vid magistraterna

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om ett undantag från artikel 18 i dataskyddsförordningen i fråga om den behandling av uppgifter som avses i lagen. Undantaget grundar sig på 23.1 e i dataskyddsförordningen och det faller inom ramen för det spelrum som tillåts medlemsstaterna. På de register som avses i lagen tillämpas i regel endast artikel 18.1 a, enligt vilken behandlingen ska begränsas om den registrerade bestrider personuppgifternas riktighet. Eftersom det ännu inte finns erfarenheter av tillämpningen av begränsningsrätten, är det möjligt att enbart den registrerades anmälan att denne misstänker fel i uppgifterna förutsätter att behandlingen av uppgifterna begränsas tills det att ärendet har utretts vid myndigheten. Begränsningen måste säkras tekniskt så att personuppgifterna inte blir föremål för behandlingsåtgärder och inte kan ändras.

De i lagen avsedda personuppgifternas tillgänglighet är central för att de rättshandlingar som registreringen avser kan vidtas och rättsverkningarna sättas i kraft, samt för utredningen av behörighet, offentliggörandet av uppgifterna och tryggnad av tredje mans rätt. En begränsning av uppgifterna kunde väsentligen äventyra behandlingens syfte och verkställandet av de rättsliga intressen som registreringen ska garantera.

I dataskyddsförordningens artikel 23.2 förutsätts att lagstiftningsåtgärderna i undantaget enligt behov innehåller särskilda bestämmelser som gäller åtminstone ändamålen med behandlingen eller kategorierna av behandling, kategorierna av personuppgifter, omfattningen av de införda begränsningarna, skyddsåtgärder för att förhindra missbruk eller olaglig tillgång eller överföring, specificeringen av den personuppgiftsansvarige eller kategorierna av personuppgiftsansvariga, lagringstiden samt tillämpliga skyddsåtgärder med beaktande av behandlingens art, omfattning och ändamål eller kategorierna av behandling, riskerna för de registrerades rättigheter och friheter, och de registrerades rätt att bli informerade om begränsningen, såvida detta inte kan inverka menligt på begränsningen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs dock att uppgifter som konstaterats vara felaktiga ska förses med en anteckning om att de är felaktiga och bevaras om det behövs för att trygga rättigheterna för en registrerad, någon annan part eller den personuppgiftsansvarige. Sådana uppgifter får dock användas i syfte att trygga rättigheterna för den registrerade, någon annan part eller den personuppgiftsansvarige. En motsvarande bestämmelse har ingått i 11 § 2 mom. i lagen om vissa personregister vid magistraterna. Att bestämmelsen också ska tillämpas på registret över förmyndarskapsärenden och vigselrättsregistret innebär i praktiken ingen betydande ändring avseende behandlingen av dessa uppgifter.

13 §. Ändringssökande. I paragrafen föreskrivs om omprövning av beslut som fattas med stöd av lagen. Enligt paragrafens 1 mom. får omprövning av beslut som Myndigheten för digitalisering och

befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland har fattat begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Enligt paragrafens 2 mom. får beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Enligt paragrafens 3 mom. får besvär över förvaltningsdomstolens beslut anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna om ändringssökande i beslut som gäller registren i lagen om vissa register vid magistraterna.

14 §. Avgifter. I paragrafen föreskrivs om avgifter för prestationer enligt denna lag. Enligt paragrafen tas det ut avgifter för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Bestämmelsen motsvarar 13 § i lagen om vissa personregister vid magistraterna och 85 § i lagen om förmyndarverksamhet.

15 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs att lagen träder i kraft den x x 20xx. Genom lagen upphävs lagen om vissa personregister vid magistraterna (57/2005).

1.4 Lagen om vigselrätt

1 §. Lagens tillämpningsområde. I paragrafens föreskrivs om lagens tillämpningsområde. Rätt att viga till äktenskap i registrerade religionssamfund får ges i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag. Bestämmelsen motsvarar 1 § 1 mom. i lagen om vigselrätt (571/2008). Lagen innehåller inga bestämmelser om vigselrättsregistret i och med att bestämmelserna om behandlingen av uppgifter ska ingå i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

2 §. Förutsättningar för vigselrätt. I paragrafen föreskrivs om förutsättningar för vigselrätt. bestämmelsen motsvarar 2 § i den gällande lagen om vigselrätt.

3 §. Behörig myndighet. I paragrafen föreskrivs om behörig myndighet. Vigselrätt ska i stället för av magistraten ges av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I paragrafen föreskrivs dessutom att Statens ämbetsverk på Åland ger vigselrätt i landskapet Åland. Det som föreskrivs i lagens 4 och 6—8 § om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata tillämpas också på Statens ämbetsverk på Åland inom dess verksamhetsområde.

4 §. Ansökan om vigselrätt. I paragrafen föreskrivs om ansökan om vigselrätt. Paragrafen motsvarar 4 § i den gällande lagen i övrigt, men den innehåller inte en bestämmelse som motsvarar 1 mom. Behörighetsbestämmelsen och bestämmelsen om överförande av ansökan är onödiga eftersom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas behörighet är riksomfattande. I paragrafen föreskrivs om ansökans innehåll och bilagor på motsvarande sätt som i 4 § 2 mom. i den gällande lagen. Paragrafen tillämpas med stöd av 3 § 2 mom. också på Statens ämbetsverk på Åland.

5 §. Vigsselförrättarnas skyldigheter och ansvar. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt om vigsselförrättarnas skyldigheter och ansvar som i den gällande lagens 5 §.

6 §. Tillsyn. I paragrafen föreskrivs om tillsynen över hur vigselrätten utövas. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har tillsyn över hur vigselrätten utövas. I paragrafens 2 mom. föreskrivs om tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter. Med stöd av 3 § 2 mom. tillämpas paragrafen också på Statens ämbetsverk på Åland. I paragrafen ingår inte en bestämmelse som motsvarar 6 § 3 mom. i den gällande lagen om vigselrätt. Bestämmelsen om underrettelser mellan registerförvaltningsmyndigheterna behövs inte när myndigheten är riksomfattande.

7 §. Återkallelse av vigselrätt. I paragrafen föreskrivs om återkallelse av vigselrätt på motsvarande sätt som i 7 § i den gällande lagen om vigselrätt. Behörig myndighet är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, men med stöd av 3 § 2 mom. tillämpas paragrafen också på Statens ämbetsverk på Åland.

8 §. Interimistiska förordnanden. I paragrafen föreskrivs om interimistiska förordnanden om återkallelse av vigselrätt på motsvarande sätt som i 8 § i den gällande lagen om vigselrätt. Behörig myndighet är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, men med stöd av 3 § 2 mom. tillämpas paragrafen också på Statens ämbetsverk på Åland.

9 §. Iakttagande av beslut. I paragrafen föreskrivs om iakttagande av beslut på motsvarande sätt som i 12 § i den gällande lagen om vigselrätt.

10 §. Vigselrättsregistret. I paragrafens föreskrivs att vigselrätter som getts med stöd av denna lag och äktenskapslagen införs i vigselrättsregistret på det sätt som föreskrivs i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och paragrafen innehåller en informativ hänvisning till lagen.

11 §. Ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs om lagens ikraftträdande och upphävande av lagen om vigselrätt (571/2008).

1.5 Lag om ändring av lagen om förmyndarverksamhet

13 §. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom den i sak endast innehåller en behörighetsbestämmelse som gäller magistraterna. I och med att magistraterna sammanslås i Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte skäl att föreskriva särskilt om regional behörighetsfördelning.

17 §. Paragrafens 2 mom. ändras så att hänvisningarna till 46 och 47 § om behörig förmyndarmyndighet stryks. Behörighetsfördelningen mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland framgår redan av [lagen om Statens ämbetsverk på Åland] och lagens 84 §. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte längre skäl att föreskriva särskilt om regional behörighetsfördelning.

17 a §. Det föreslås att paragrafen upphävs, eftersom den i sak endast innehåller en behörighetsbestämmelse som gäller magistraterna.

30 §. Paragrafens 3 mom. ändras så att sista meningen där det föreskrivs om regionalt behörig förmyndarmyndighet stryks.

34 §. Paragrafens 2 mom. ändras så att meningarna där det hänvisas till regionalt behöriga förmyndarmyndigheter stryks. Behörighetsfördelningen mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland framgår redan av [lagen om Statens ämbetsverk på Åland] och lagens 84 §. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte längre skäl att föreskriva särskilt om regional behörighetsfördelning.

46 §. Paragrafens föreslås ändras så att det i den endast föreskrivs att intressebevakarens verksamhet övervakas av förmyndarmyndigheten. Bestämmelsen ska ingå i paragrafens nya 1 mom. I övrigt stryks paragrafens bestämmelser om behörighetsfördelning eftersom de är onödiga. Behörighetsfördelningen mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland framgår redan av [lagen om Statens ämbetsverk på Åland] och lagens 84 §. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte längre skäl att föreskriva särskilt om regional behörighetsfördelning.

I ett nytt 2 mom. föreskrivs om skyldigheten att övervaka intressebevakarens verksamhet i de fall där en person för vilken det har förordnats en intressebevakare i en främmande stat besätter sig i Finland. Bestämmelsen motsvarar i sak den gällande lagens 46 a §, och avsikten är inte att i detta avseende ändra gällande rättsläge.

46 a §. Det föreslås att paragrafen upphävs. Paragrafens sakinhåll fogas till 46 § som ändras delvis. Bestämmelserna bildar en logisk helhet. Ändringen påverkar inte gällande rättsläge.

47 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. Behörighetsfördelningen mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland framgår redan av [lagen om Statens ämbetsverk på Åland] och lagens 84 §. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte längre skäl att föreskriva särskilt om regional behörighetsfördelning.

47 a §. Det föreslås att paragrafen upphävs. Behörighetsfördelningen mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland framgår redan av [lagen om Statens ämbetsverk på Åland] och lagens 84 §. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte längre skäl att föreskriva särskilt om regional behörighetsfördelning. Därför blir det också onödigt att överföra uppgifter mellan förmyndarmyndigheter.

47 b §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att det inte längre hänvisas till regionalt behöriga förmyndarmyndigheter. I momentet konstateras endast att förmyndarmyndigheten på ansökan eller på eget initiativ får besluta att övervakningen av intressebevakaren avslutas om huvudmannen har bosatt sig i en främmande stat och de förutsättningar som det föreskrivs om i paragrafen uppfylls.

64 §. Det föreslås att paragrafens ändras så att det i paragrafen föreskrivs informativt om registret över förmyndarskapsärenden. Bestämmelser som gäller registret ingår i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Övriga bestämmelser om registret och behandlingen av registeruppgifterna i paragrafen stryks.

65 §. Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att hänvisningen till regionalt behöriga förmyndarmyndigheter stryks.

67 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. Paragrafens bestämmelser om registeruppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter ur registret över förmyndarskapsärenden ska ingå i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

68 §. Det föreslås att paragrafen upphävs. Paragrafens bestämmelser om bevarande av uppgifterna i registret över förmyndarskapsärenden ska ingå i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

84 §. Paragrafens 1 mom. stryks. I den första meningen i 1 mom. föreskrivs att justitieministeriet svarar för innehållet i och utvecklandet av förmyndarverksamheten. Justitieministeriet svarar för beredningen av lagstiftning som gäller förmyndarverksamheten och dess styrande roll tar sig framför allt uttryck i styrning av lagstiftning. Bestämmelsen behövs inte heller längre när förmyndarmyndighetens processer etablerats. I den andra meningen i gällande 1 mom. föreskrivs om den administrativa ledningen och utvecklandet av förmyndarmyndigheterna. Om styrningen av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland föreskrivs i lagarna om dem. Det är inte längre nödvändigt att föreskriva särskilt om detta när det gäller förmyndarmyndighetens uppgifter. Av detta följer att det föreslås att momentet stryks.

Paragrafens 2 mom. ändras så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är förmyndarmyndighet. Bestämmelsen flyttas till ett nytt 1 mom.

Paragrafens 3 mom. ändras så att Statens ämbetsverk på Åland sköter förmyndarmyndighetens uppgifter i landskapet Åland. Ändringen påverkar inte gällande rättsläge. Statens ämbetsverk på Åland har ersatt länsstyrelsen som förmyndarmyndighet 2010. Bestämmelsen flyttas till ett nytt 2 mom.

85 §. I paragrafens 1 mom. om avgörande av ärenden hos förmyndarmyndigheten. Ärenden som gäller förordnande av intressebevakare eller skiljande av intressebevakare från uppdraget, ändring av intressebevakarens uppdrag eller förordnande om att uppdraget ska upphöra eller i lagen avsett tillstånd eller åläggande, avgörs vid förmyndarmyndigheten efter föredragning av en person som har avlagt magisterexamen i juridik. Ett villkor är att examen ska vara en annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt.

Bestämmelsen är mer detaljerad än gällande 85 § 1 mom. För generaldirektören för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata finns inte som för chefen för en magistrat föreskrivet att magisterexamen i juridik är behörighetsvillkor. På grund av rättsskyddsaspekterna måste det säkerställas att ärenden alltid avgörs av en tjänsteman med juridisk utbildning. I övrigt avgörs ärenden vid förmyndarmyndigheten på det sätt som särskilt föreskrivs om avgörande av ärenden som hör till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas eller Statens ämbetsverk på Ålands behörighet.

86 §. Paragrafens 2 mom. ändras så att bestämmelserna om handräckning stryks, liksom också avsnittet om skyldighet att ersätta kostnader till den förmyndarmyndighet som har begärt handräckning. I regel kommer handräckningar mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland inte att behövas. I eventuella enstaka fall där den som ska höras finns inom den andras verksamhetsområde, kan man utnyttja tekniska hjälpmedel.

87 a §. Det föreslås att paragrafen ändras så att hänvisningen till förmyndarmyndigheten som har fattat beslutet stryks.

95 §. I paragrafen ändras bemyndigandet att utfärda förordning så att det endast täcker närmare bestämmelser om de finansiella instrument som avses i 34 § 1 mom. 13 punkten underpunkt f. Närmare bestämmelser om införandet av intressebevakaruppdrag i registret över förmyndarskapsärenden utfärdas med stöd av 9 § i lagen om personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

1.6 Lag om ändring av 7 § i statstjänstemannalagen

7 §. I paragrafen ändras myndighetens namn från Befolkningsregistercentralen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I 1 mom. 9 punkten ändras kravet om finskt medborgarskap så att det också gäller generaldirektören för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och direktörstjänster som är direkt underställda generaldirektören.

1.7 Lag om ändring av 3 § i lagen om domstolars skyldighet att informera om vissa avgöranden

3 §. Registreringen av uppgifter för anteckning i befolkningsdatasystemet. I paragrafens 1 mom. ändras hänvisningen i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster så att den motsvarar lagens ändrade namn.

Paragrafens 3 mom. stryks som onödigt. I momentet föreskrivs om domstolarnas skyldighet att överföra uppgifter till behöriga magistrater, om uppgifterna inte kan överföras på det sätt som anges i 2 mom. I och med att magistraterna och Befolkningsregistercentralen sammanslås är det med stöd av 1 och 2 mom. tydligt att uppgifterna ska överföras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och att 3 mom. inte längre behövs.

1.8 Lag om ändring av vallagen

2 §. Rösträtt. I paragrafens 2 mom. ändras hänvisningen till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster så att den motsvarar lagens ändrade namn (661/2009).

8 §. Röstningsområden. I paragrafens 2 och 4 mom. görs tekniska namnändringar så att magistraten ersätts med den nya myndighetens namn som är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

9 §. Förhandsröstningsställen och röstningsställen på valdagen. I paragrafens 4 mom. stryks hänvisningarna till Befolkningsregistercentralen och ersätts med hänvisningar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

13 §. Kommunal centralvalnämnd. I paragrafens 4 mom. stryks hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och ersätts med en hänvisning till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

18 §. Upprättande av och uppgifter i rösträttsregister. I paragrafens stryks hänvisningarna till Befolkningsregistercentralen och magistraten och ersätts med hänvisningar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

I paragrafens 2 mom. stryks 9 punkten som onödig. Magistraterna upphör i och med den nya myndigheten som har riksomfattande behörighet. Momentets två sista punkter blir 9 och 10 punkten.

I paragrafens 2 mom. 10 punkten ändras hänvisningen till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) så att den motsvarar lagens ändrade namn. I övrigt görs inga ändringar i paragrafen.

21 §. Meddelandekort. I paragrafen görs en ändring av teknisk art så att hänvisningarna till Befolkningsregistercentralen i paragrafens 1 och 4 mom. ändras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafens 1 mom. 5 punkten ändras så att kortet istället för magistratens kontaktuppgifter förses med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter.

22 §. Information till medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen vid kommunalval och Europaparlamentsval. I paragrafen gör en teknisk ändring så att hänvisningen till Befolkningsregistercentralen stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

23 §. Kontroll av uppgifter i rösträttsregistret. I paragrafen görs en teknisk ändring så att hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och magistraten stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Vidare ändras paragrafen så att uppgifterna ska finnas framlagda för kontroll på de ställen som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bestämmer eller får avgiftsfritt per telefon. Att binda uppgifternas tillgänglighet till myndighetens verksamhetsställen vore inte ändamålsenligt. Uppgifternas tillgänglighet kan säkras effektivare genom att man utnyttjar också andra verksamhetsställen samt elektroniska tjänster. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska dock se till att uppgifterna finns tillgängliga regionalt inom rimliga avstånd.

Paragrafens hänvisningar till punkterna i 18 § 2 mom. ändras så att de motsvarar den nya numreringen.

24 §. Rättelseyrkande. I paragrafen görs en teknisk ändring så att hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och magistraten stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

I paragrafens 4 mom. stryks hänvisningen till magistraten. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska se till att det finns blanketter för rättelseyrkande på de ställen där uppgifterna i rösträttsregistret finns framlagda.

25 §. Beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I paragrafen görs en teknisk ändring så att hänvisningen till magistraten stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Också paragrafens rubrik ändras.

26 §. Självrättelse. I paragrafens 1 och 5 mom. görs en teknisk ändring så att hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och magistraten stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

27 §. Besvär hos förvaltningsdomstolen. I paragrafen görs en teknisk ändring så att hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och magistraten stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Dessutom stryks den onödiga upprepningen av namnet i de två första momenten.

28 §. Röststrätsregistrets laga kraft. I paragrafens 3 mom. görs en teknisk ändring så att hänvisningen till Befolkningsregistercentralen stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

29 §. Användningen av röststrätsregistret. I paragrafens 1 och 3 mom. görs en teknisk ändring så att hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och till magistraten stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

71 §. Vallängderna och leverans av dem. Hänvisningen i paragrafens 2 mom. till 18 § 2 mom. 11 punkten ändras så att den motsvarar den nya numreringen.

106 §. Nyval på grund av besvär. I paragrafens 3 mom. stryks hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

143 §. Åtgärder när en presidentkandidat eller den som valts till president får bestående förhinder eller avlider. I paragrafens 3 mom. stryks hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

162 §. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas anmälningsskyldighet. I paragrafens stryks hänvisningarna till Befolkningsregistercentralen och i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Också paragrafens rubrik ändras.

176 §. Meddelande om dubbelkandidatur. I paragrafen stryks hänvisningen till Befolkningsregistercentralen och i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

177 §. Kontroll av valbarheten för en medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen. I paragrafen stryks hänvisningarna till Befolkningsregistercentralen och i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

192 §. Lokalmyndighet i landskapet Åland. I paragrafen görs en teknisk ändring så att hänvisningen till magistratens stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I och med att magistratens uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, kommer Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att enligt den lag som gäller i fortsättningen både sköta de valuppgifter som har hört till Befolkningsregistercentralen och de som har hört till magistraten. I paragrafens rubrik stryks omnämmandet av registerförvaltningen. Rubriken hänvisar tydligare till den lokala myndighet som uttryckligen sköter uppgifter enligt vallagen i landskapet Åland. Om dessa uppgifter föreskrivs i lagens 8 §, 18 § 5 mom., 23 § 1 och 2 mom., 24—27 § och 29 § 1 mom. Bestämmelsen ändrar inte gällande rättsläge, utan Statens ämbetsverk på Ålands valuppgifter kvarstår.

1.9 Lag om ändring av faderskapslagen

3 §. Faderskap i andra fall. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att behörig myndighet är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

15 §. När erkännande kan göras. I paragrafens 2 mom. görs en teknisk namnändring så att behörig myndighet är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

18 §. Erkännande av faderskap efter barnets födelse. Paragrafens 2 mom. ändras så att chefen för magistraten stryks från listan över vilka som kan ta emot erkännande av faderskap. Dessutom görs en språklig ändring i den finska texten.

23 §. Inlämnande av handlingar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafen ändras så att hänvisningen till bestämmelsen om regional behörighet stryks. Dessutom görs en teknisk ändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet.

24 §. Samtycke till fastställande av faderskap utan rättegång. I paragrafen görs en teknisk ändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet.

25 §. Handling över samtycke. I paragrafen görs en teknisk ändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet.

5 kap. Rubriken ändras så den motsvarar den behöriga myndigheten.

26 §. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas behörighet. I paragrafens 1 mom. görs en teknisk namnändring så att namnet på den behöriga myndigheten är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

27 §. Statens ämbetsverk på Ålands behörighet. Den gällande paragrafen och paragrafens rubrik upphävs eftersom bestämmelser om regional behörighet och bestämmelser om regional specialisering som anknyter till den är onödiga i en nationell myndighet. I den föreslagna paragrafen ingår nya bestämmelser om Statens ämbetsverk på Ålands behörighet. Ämbetsverket ska i landskapet Åland sköta de lagstadgade uppgifter som överförs från magistraterna till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

28 §. Behandling av ett ärende om faderskap samt överklagande. I paragrafen görs en teknisk ändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet. Hänvisningen till myndigheten i paragrafens rubrik stryks.

29 §. Förutsättningar för talerätt samt partner. I paragrafens 1 och 2 mom. görs en teknisk ändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet.

30 §. Begränsningar i talerätten. I paragrafens 2 mom. görs en teknisk ändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet.

40 §. Upphävande av faderskap genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I paragrafen görs en teknisk ändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet.

41 §. Upphävande av faderskap på grundval av talan. I paragrafens 1 mom. görs en teknisk namnändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet.

60 §. Närmare bestämmelser. I paragrafens 1 mom. 3 punkten görs en teknisk namnändring så att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är behörig myndighet. I den svenska författningstextens rubrik görs en språklig ändring.

1.10 Lag om ändring av äktenskapslagen

1 a §. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

10 §. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Dessutom föreskrivs om Statens ämbetsverk på Ålands behörighet att utföra hinderprövning i landskapet Åland.

17 §. I paragrafen ändras hänvisningen till lagen om vigselrätt (/).

17 a §. Paragrafens 1 mom. 3 punkten ändras så att chefen för magistraten stryks i listan över vigselförrättare. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata används inte denna tjänstebenenämning längre. Däremot föreskrivs att häradskrivare och notarius publicus vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland är skyldig att förrätta borgerlig vigsel.

Paragrafens 2 mom. ändras så att det i stället för till magistraten hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland, som i fortsättningen kommer att ge vigselrätt. Dessutom ändras uttrycket i 2 mom. sista mening som hänvisar till magistraten verksamhetsområde så att bestämmelsen gör det möjligt att säkerställa ett tillräckligt antal borgerliga vigselförrättare. Också fortsättningen ska det säkerställas att de i olika regioner finns ett tillräckligt antal borgerliga vigselförrättare. I en nationell myndighet grundar sig inte en uppskattning av behovet på verksamhetsområden, utan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska i sin verksamhet uppskatta hur de regionala tjänsterna kan säkerställas.

17 b §. I paragrafens 1 och 2 mom. ersätts hänvisningarna till magistraten med en hänvisning till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland, som i fortsättningen kommer att ge vigselrätt. Dessutom ändras i 1 mom. hänvisningen till lagen om vigselrätt till en hänvisning till lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, som i fortsättningen kommer att innehålla bestämmelser om vigselrättsregistret.

35 §. I paragrafens 4 mom. görs en teknisk ändring så att det inte längre hänvisas till lagen om vissa personregister vid magistraterna när det gäller förfarandet vid anmälan. I momentet föreskrivs att anmälan görs skriftligen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Bestämmelsen motsvarar gällande lagstiftning. Dessutom föreskrivs i momentet att anmälan i landskapet Åland kan göras till Statens ämbetsverk på Åland.

43 §. Paragrafens 1 mom. ändras så att den inte längre hänvisas till lagen om vissa personregister vid magistraterna när det gäller förfarandet vid registrering av äktenskapsförord. Bestämmelser om förfarandet fogas till momentet. Ett äktenskapsförord ska ges in till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland skriftligen. Anmälan kan lämnas in av en av makarna eller en av de förlovade. Den handling som anmälan gäller ska bifogas anmälan i original. Bestämmelsen motsvarar gällande lagstiftning.

44 §. I paragrafen ersätts hänvisningen till magistraten med en hänvisning till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland, som i fortsättningen kommer att registrera äktenskapsförord.

45 §. I paragrafen ersätts hänvisningen till magistraten med en hänvisning till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland.

104 §. Paragrafens 2 mom. ändras så att det inte längre hänvisas till lagen om vissa personregister vid magistraterna när det gäller registrering av avvittringshandlingen. Bestämmelserna om förfarandet fogas till momentet. Avvittringshandlingen ska ges in skriftligen till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland. Anmälan kan göras av maken eller arvingarna. Den handling som anmälan gäller ska bifogas i original. Bestämmelsen motsvarar gällande lagstiftning.

127 §. I paragrafens 3 mom. ersätts hänvisningen till magistraten med en hänvisning till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland.

135 §. Paragrafens 2 mom. ändras så det inte längre hänvisas till lagen om vissa personregister vid magistraterna när det gäller förfarandet vid registreringen av ett avtal. Bestämmelserna om förfarandet fogas till momentet. Avtalet lämnas in skriftligen för registrering till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland. Den handling som anmälan gäller ska bifogas anmälan i original.

1.11 Lag om ändring av 48 § i skollagen

48 §. Förtroendemannaval. Paragrafens 2 mom. ändras så att hänvisningen till häradskrivaren stryks och det i stället hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om utlämnande av uppgifter ur befolkningsdatasystemet föreskrivs i lagen om befolkningsdatasystemet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas certifikattjänster (661/2009). Det är lämpligast att skyldigheten gäller en myndighet, inte enskilda tjänstemän. I så fall kan uppgiften också ordnas flexibelt inom myndigheten.

1.12 Lag om ändring av lagen om hemkommun

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafens 2 mom. görs en teknisk ändring av hänvisningen till en bestämmelse. Namnet på lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) ersätts med lagens nya namn.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs närmare om lagens bestämmelser och tillämpningen på Statens ämbetsverk på Åland. De nuvarande lagen om registerförvaltningen kommer att upphävas i och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I 3 § i lagen om registerförvaltningen föreskrivs om magistraten samt om magistraternas uppgifter i landskapet Åland sköts av Statens ämbetsverk på Åland. I den nya lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreskrivs inte i detalj om Statens ämbetsverk på Ålands uppgifter, utan Statens ämbetsverk på Ålands uppgifter grundar sig på allmän nivå på [lagen om Statens ämbetsverk på Åland]. Därför är det skäl att särskilt föreskriva om Statens ämbetsverk på Ålands behörighet i de i lagen om hemkommun föreskrivna uppgifter som ska överföras från magistraterna till nya Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafen ändrar inte gällande rättsläge, utan Statens ämbetsverk på Åland kommer i fortsättningen att ha de lagstadgade uppgifter som det också för närvarande sköter. I momentet särskiljs de bestämmelser där det hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, men som i landskapet Åland tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland.

7 §. Anmälningsskyldighet för den som flyttar. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I paragrafens 4 mom. görs

vidare en teknisk ändring av hänvisningen till en bestämmelse. Lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) ersätts med lagens nya namn.

7a §. Flyttningsanmälan och anmälan om flyttning till utlandet. I paragrafens 6 mom. görs en teknisk namnändring så att Befolkningsregistercentralen ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

7 b §. Behörig magistrat. Paragrafen upphävs. Bestämmelser om regional behörighet är onödiga i en nationell myndighet.

7 c §. Mottagande av anmälan på något annat ställe än Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. I och med att Befolkningsregistercentralen och magistraterna sammanslås och blir Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, stryks bestämmelsen om hörande av berörda magistrater eftersom den inte behövs. I paragrafens 1 mom. görs dessutom en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

7 e §. Åligganden i samband med mottagandet av flyttningsanmälningar och anmälningar om flyttning till utlandet. I paragrafen stryks hänvisningen till 7 b § som ska upphävas. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

8 §. Annan anmälningsskyldighet. I paragrafen görs de tekniska namnändringarna så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

9 §. Anteckning om hemkommun, bostad och folkbokföringskommun. I paragrafen görs de tekniska namnändringarna så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

9 a §. Anteckning om hemkommun, bostad och folkbokföringskommun i vissa fall. I paragrafens 2 mom. görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Paragrafens 3 mom. ändras så att möjligheten till automatisk registrering av flyttningar utvidgas till att gälla också flyttningar från en kommun till en annan. Den nuvarande begränsningen att den automatiska registreringen av flyttningsanmälningar som görs i befolkningsdatasystemet endast gäller flyttningar inom en kommun stryks. Genom ändringen blir det möjligt att automatisera flyttningsanmälningsförfarandet i alla de fall av flyttningsanmälningar som kan anses klara också när man flyttar mellan kommuner. En förutsättning är dock också i fortsättningen att det inte behövs ytterligare utredning, och att alla kontroller kan göras automatiskt genom tekniska kontroller direkt med befolkningsdatasystemets uppgifter.

Syftet med ändringen är att göra det möjligt att höja systemet för hantering av flyttningsanmälningsars automatiseringsgrad. På så sätt kan man undvika onödig manuell hantering av flyttningsanmälningarna. Med hjälp av uppgifterna från befolkningsdatasystemet är det möjligt att genomföra en gallring som skiljer felfria flyttningsanmälningar från anmälningar som kräver en manuell kontroll.

Detta är inte ett automatiskt förvaltningsbeslut, eftersom det fattas ett särskilt beslut om anteckning av hemkommun endast i sådana fall som avses i 11 §. I de fall där anteckning om flyttningen kan göras automatiskt på det sätt som beskrivs ovan, gäller det endast en anteckning i enlighet med anmälan.

10 §. Flyttningsdag. I paragrafens 1 mom. görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

11 §. Förvaltningsbeslut om anteckningen om hemkommun. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

12 §. Förelägganden. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

13 §. Vite. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

15 §. Hörande. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

17 §. Ändringssökande. I paragrafens 2 mom. görs en teknisk namnändring så att registerförvaltningsmyndighet ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

18 §. Rättelse av fel som gäller hemkommun, bostad eller folkbokföringskommun. I paragrafen görs en teknisk ändring så att lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralen ersätts med lagens nya namn.

19 §. Begäran om omprövning och ändringssökande som gäller beslut om rättelse av fel. I paragrafen görs en teknisk namnändring så att magistraten ersätts med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

1.13 Lag om ändring av 1 § i lagen om notarius publicus

1 §. Notarius publicus. Paragrafens 1 § ändras så att tjänstemän som förordnas av generaldirektören för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är notarius publicus. Enligt den gällande bestämmelsen är chefen för magistraten och en av denne förordnad tjänsteman vid magistraten notarius publicus. Generaldirektören för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska dock inte själv vara notarius publicus. Högre högskoleexamen i juridik som förutsätts av notarius publicus är inte behörighetsvillkor för generaldirektören, och uppgiften som notarius publicus är inte heller lämplig för en generaldirektör.

1.14 Lag om ändring av 22 § i barnskyddslagen

22 §. Förordnande av intressebevakare som ställföreträdare för vårdnadshavaren. Paragrafens 2 och 3 mom. ändras så att omnämningarna av magistraten stryks. Till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata som är förmyndarmyndighet, och till Statens ämbetsverk på Åland som sköter uppgiften som förmyndarmyndighet i landskapet Åland, hänvisas i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) som den förmyndarmyndighet som avses i lagen.

I paragrafens 3 mom. förtydligas att en domstol kan förordna en intressebevakare i alla de fall som avses i paragrafen, också i ostridiga ärenden. I fråga om förmyndarmyndighetens behörighet förtydligas att också vårdnadshavaren, eller båda vårdnadshavarna om de är två, måste begära det, endast samtycke inte är tillräckligt. I den nuvarande formuleringen härleds vårdnadshavarens roll som obligatorisk sökande i dessa situationer från hänvisningen till vad som föreskrivs om förordnande av

ställföreträdare i lagen om förmyndarverksamhet eller någon annan lag. Ändringen är förtydligande och förslaget ändrar inte gällande rättsläge.

1.15 Lag om ändring av 66 § i checklagen

66 §. Paragrafen ändras så att bestämmelserna om notarius publicus regionala behörighet stryks. Protest kan upptas av vilken av de notarius publicus som helst som avses i lagen om notarius publicus (420/2014).

Checklagen (244/1932) grundar sig på den internationella konventionen om gemensam checklag som undertecknades i Geneve 19.3.1931 (FördrS 33/1933). Enligt artikel 40 i konventionen har innehavaren rätt att väcka återgångskrav sedan vederbörandes vägran att betala styrkts genom en offentlig förrättning (protest). Konventionen innehåller inte närmare bestämmelser om vilken myndighet eller motsvarande som ska uppta protest. Paragrafens gällande bestämmelser om upptagande av protest har föråldrats. Ändringen av checklagens 66 § så att begränsningen av notarius publicus regionala behörighet stryks, förtydligar tolkningen av lagrummet och förenhetligar förfarandet i checkärenden så att det motsvarar notarius publicus andra prestationer. Den föreslagna ändringen strider inte mot bestämmelserna i det ovan nämnda internationella fördraget.

1.16 Lag om ändring av 88 § i växellagen

66 §. Paragrafen ändras så att bestämmelserna om notarius publicus regionala behörighet stryks. Växelprotest kan upptas av vilken notarius publicus som helst som avses i lagen om notarius publicus (420/2014).

Växellagen (242/1932) grundar sig på den internationella konventionen om gemensam växellag som undertecknades i Geneve 7.6.1930 (FördrS 36/1933). Enligt artikel 44 i konventionen bestäms att vägran att acceptera eller inlösa växel ska styrkas genom en offentlig förrättning (protest för utebliven accept eller bristande betalning). Konventionen innehåller däremot inte närmare bestämmelser om vilken myndighet eller motsvarande som ska uppta protest. Paragrafens gällande bestämmelser om upptagande av protest har föråldrats.

Ändringen av växellagens 88 § så att begränsningen av notarius publicus regionala behörighet stryks, förtydligar tolkningen av lagrummet och förenhetligar förfarandet i växelärenden så att det motsvarar notarius publicus andra prestationer. Den föreslagna ändringen strider inte mot bestämmelserna i det ovan nämnda internationella fördraget.

1.17 Lag om ändring av 1 § i lagen om köpvittnen

1 §. Uppgift om köpvittne som grundar sig på tjänsteställning. Paragrafens 1 mom. 1 punkten ändras så att omnämmandet av cheferna för magistraterna som köpvittnen stryks. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte längre nödvändigt att nämna cheferna för magistraterna som köpvittnen. Paragrafens 2 mom. ändras så att hänvisningen till chefen för magistraten stryks.

1.18 Lag om ändring av ärvdabalken

20 kap. Om bouppteckning

9 a §. Paragrafen ändras så att det i 1 mom. hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland. Det är skäl att föreskriva särskilt om Statens ämbetsverk på Ålands behörighet, eftersom behörigheten har grundat sig på 3 § 2 mom. i lagen om registerförvaltning och magistratens motsvarande uppgift. Den motsvarande bestämmelsen i gällande 2 mom. stryks. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är en nationell myndighet, och en bestämmelse som gäller regional behörighet behövs inte.

Paragrafen ändras dessutom så att anteckning om fastställelse inte längre ska göras i en till riktigheten bestyrkt kopia av bouppteckningen. Förfarandet har tvingat magistraten att använda pappershandlingar, trots att det i annat fall hade funnits alternativa förfaranden. Enligt den nya paragrafen ska myndigheten fatta ett skriftligt beslut om fastställelsen, utifrån vilket det i efterhand kan verifieras att uppgifterna i bouppteckningen är riktiga och fullständiga. Fastställelsen kan till exempel göras med en förteckning över delägarna och en eventuell make i det skriftliga beslutet. Att bouppteckningen är fullständig kan senare verifieras genom att jämföra den med fastställelsebeslutet. Till en början kan beslut i fortsättningen utfärdas på papper, men när förfarandena förändras ska det vara möjligt att använda elektroniska metoder.

9 b §. I paragrafen stryks hänvisningen till magistraten. I stället föreskrivs att den behöriga myndigheten ska meddela sökanden om brister och fel. Med den behöriga myndigheten avses både Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland, vilket anges i 9 a §.

9 c §. Paragrafens 1 mom. ändras så att hänvisningen till magistratens stryks. I stället hänvisas direkt till en bouppteckning som har fastställts i enlighet med 9 a §. De behöriga myndigheterna har angetts i 9 a §.

Paragrafens 2 mom. preciseras så att det hänvisas till ett beslut genom vilket bouppteckningen har fastställts i enlighet med 9 a §.

1.19 Lag om ändring av lagen om intressebevakningsfullmakt

19 §. Rättshandlingar som kräver tillstånd. I paragrafens 2 mom. stryks den första meningen som innehåller en bestämmelse om behörighet. Bestämmelsen är onödig eftersom endast Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland är förmyndarmyndigheter. Den andra meningen fogas till 1 mom.

21 §. Förordnande av en intressebevakare att sköta fullmäktigens uppgifter. Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att hänvisningen till 29 § stryks. Hänvisningen har gällt en bestämmelse om behörighet som stryks i 29 §.

25 §. Behörig myndighet. Paragrafen upphävs. Bestämmelser om regional behörighet behövs inte, eftersom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas verksamhet är riksomfattande. Behörighetsfördelningen mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland grundar sig direkt på lagen om förmyndarverksamhet.

27 §. Registrering av intressebevakningsfullmakt. Paragrafens 2 mom. som innehåller hänvisningar till lagen om förmyndarverksamhet stryks. Hänvisningen gäller paragrafen om behandlingen av

uppgifter, som i fortsättningen ingår i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Till paragrafen fogas i stället en hänvisning till lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

28 §. Fastställelse och registrering av en intressebevakningsfullmakts återkallelse. I paragrafen stryks 2 mom. som innehåller en hänvisning till behörighetsbestämmelsen i 29 § som ska strykas. Paragrafens 3 och 4 mom. flyttas och blir 2 och 3 mom.

29 §. Tillsynsmyndighet. I paragrafen föreskrivs att förmyndarmyndigheten ska övervaka fullmaktens verksamhet i enlighet med vad som föreskrivs nedan. I paragrafen stryks bestämmelserna om behörighetsfördelningen mellan förmyndarmyndigheterna och överförande av uppgiften. Behörighetsfördelningen mellan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland framgår redan av [lagen om Statens ämbetsverk på Åland]. I och med att magistraternas uppgifter överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det inte nödvändigt att föreskriva särskilt om regional behörighetsfördelning.

38 §. Den internationella behörigheten som gäller fastställelse och registrering av en fullmakt. I paragrafens 3 mom. stryks hänvisningen till 29 § 1 mom. Behörighetsbestämmelsen stryks eftersom den är onödig. I momentet föreskrivs att anmälan ska göras till förmyndarmyndigheten, utan precisering om behörighet.

41 §. Bestämmelser om förvaltningen. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om avgörandet av ärenden. Ärenden som gäller fastställelse av en intressebevakningsfullmakt eller dess återkallelse samt tillstånd eller åläggande enligt denna lag avgörs vid förmyndarmyndigheten efter föredragning av en tjänsteman som har avlagt någon annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt och till vars uppgifter detta hör enligt arbetsordningen. Den föreslagna bestämmelsen är mer detaljerad än det gällande momentet. För generaldirektören för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata finns inte som för chefen för en magistrat föreskrivet att magisterexamen i juridik är behörighetsvillkor. Med tanke på rättsskyddsaspekterna måste det säkerställas att ärenden alltid avgörs av en tjänsteman med juridisk utbildning. I övrigt avgörs ärenden vid förmyndarmyndigheten på det sätt som särskilt föreskrivs om avgörande av ärenden som hör till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas eller Statens ämbetsverk på Ålands behörighet.

43 §. Ändringssökande. I paragrafens 2 mom. stryks hänvisningen till 29 § 2 mom. Det kommer inte längre att fattas beslut om överförande av övervakningen, varför det inte är nödvändigt att föreskriva om att beslut om detta inte kan överklagas.

49 §. Närmare bestämmelser. Bemyndigandet att utfärda förordning ändras så att det inte gäller anteckning av en intressebevakningsfullmakt i registret över förmynderskapsärenden. Detta bemyndigande ska ingå i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

1.20 Lag om ändring av 6 § i lagen om gåvoutfästelser

6 §. Till lagen fogas en bestämmelse enligt vilken de uppgifter som avses i 5 § 1 mom. 1—5 punkten i lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (/) ska nämnas i anmälan om gåva. Bestämmelsen behövs eftersom bestämmelser som gäller anmälnans form tidigare ingick i lagen om vissa personregister vid magistraterna. I och med att lagstiftningen

om personregister samlas i den nya lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det ändamålsenligt att bestämmelser om anmälan innehåll fogas till lagstiftning som gäller skyldigheten att göra anmälan.

1.21 Lag om ändring av 11 § i lagen om upplösning av sambors gemensamma hushåll

11 §. Paragrafen ändras så att det också föreskrivs om förfarandet vid registrering av handlingen. Enligt paragrafens 1 mom. ska anmälan ges in skriftligen och den handling som anmälan gäller ska bifogas i original. Anmälan kan göras av en sambo eller dennes arvingar. Bestämmelsen behövs eftersom bestämmelser om anmälan form och förfarandet tidigare fanns i lagen om vissa personregister vid magistraterna. I och med att lagstiftningen om personregister samlas i den nya lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är det ändamålsenligt att bestämmelser om anmälan innehåll fogas till lagstiftning som gäller skyldigheten att göra anmälan.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Lag om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

I den föreslagna lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ingår bemyndiganden att utfärda förordning i 3 § 3 mom. och 7 § 2 mom. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kommer att höra till finansministeriets förvaltningsområde, men en del av myndighetens uppgifter bygger på lagstiftning inom justitieministeriets område, och det är motiverat att bemyndigandet att utfärda förordning riktas till statsrådet och att dessa uppgifter inte kan anses vara av mindre betydelse.

I enlighet med den föreslagna lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan det genom förordning av statsrådet

- utfärdas närmare bestämmelser om myndighetens uppgifter, medborgarrådgivning, användarstöd för e-tjänster, som avses i 3 § 1 mom. 1 punkten samt sakkunniguppgifter och tjänster i samband med informationshantering inom den offentliga förvaltningen (3 § 1 mom. 3 punkten),
- föreskrivas om innehållet i den styrning av myndigheten som avses i 7 § och om styrningsförfaranden (7 § 2 mom.).

I en ny lag om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska det enligt förslagen samlas bestämmelser om de personregister som myndigheten upprätthåller från lagen om vissa personregister vid magistraterna, lagen om förmyndarverksamhet, lagen om intressebevakningsfullmakt och lagen om vigselrätt. Samtidigt föreslås det i fråga om dessa register att bemyndigandena att utfärda förordning sammanslås så att alla noggrant avgränsade närmare bestämmelser om registren i fortsättningen kan utfärdas genom förordning av statsrådet. För närvarande utfärdas närmare bestämmelser enligt lagen om intressebevakningsfullmakt genom förordning av justitieministeriet, och enligt lagen om förmyndarverksamhet genom förordning av statsrådet. Syftet med ändringen är att åstadkomma en enhetligare och tydligare reglering med avseende på uppgifter som förs in i registren. Regleringen på förordningsnivå bereds och ska träda i kraft samtidigt som de föreslagna lagarna.

Genom förordning av statsrådet kan det utfärdas bestämmelser om behörighetsvillkor för tjänster vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata också med stöd av ett bemyndigande i 8 § 4

mom. i statstjänstemannalagen (750/1994), och om behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper med stöd av bemyndiganden i 6 § 3 och 4 mom. i lagen om språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003).

De föreslagna bemyndigandena att utfärda förordning innehåller inga frågor som gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, eller andra frågor som enligt grundlagen annars hör till området för lagstiftningen. Bemyndigandena att utfärda förordning är dessutom tillräckligt exakta och noggrant avgränsade. De föreslagna bemyndigandena att utfärda förordning är i linje med grundlagen.

3 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft den 1 januari 2020.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Sammanläggningen av myndigheter

I propositionen föreslås en omorganisering av statsförvaltningen så att Befolkningsregistercentralen, magistraterna och enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionsförvaltningsverket i Östra Finland sammanförs till en ny helhet. Lagstiftningstekniskt ändras Befolkningsregistercentralens namn till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och samtidigt stiftas en ny organisationslag som gäller myndigheten. På samma gång föreskrivs att uppgifterna vid de nuvarande magistraterna och vid enheten för styrning och utveckling vid Regionsförvaltningsverket i Östra Finland överförs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om de sammanförda myndigheternas uppgifter föreskrivs i flera speciallagar och förslagen som gäller hur dessa uppgifter i fortsättningen ska anvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ingår i denna regeringsproposition. *[OBS. Alla författningsförslag med tekniska ändringar finns inte med i denna remissrundas utkast till regeringsproposition. Det finns också lagar som innehåller särskilda bestämmelser om Befolkningsregistercentralens uppgifter som bereds under remissrundan och de kommer inte att sändas separat på remiss. Se Begäran om utlåtande, bilaga 2]* Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kommer att vara en sådan till statens centralförvaltning hörande riksomfattande myndighet som avses i grundlagens 119 § 1 mom. Myndighetens verksamhetsområde är hela landet, om inte något annat föreskrivs särskilt. Propositionen måste till dessa delar bedömas utifrån grundlagens 119 § och 122 § om anordnandet av förvaltningen samt utifrån 120 §, och i anslutning till detta utifrån självstyrelselagen för Åland som har stiftats i grundlagsordning. I fråga om de språkliga rättigheterna ska propositionen bedömas utöver utifrån grundlagens 17 § också utifrån grundlagens 122 §. I förslaget ingår en bestämmelse med stöd av vilken myndigheten kan delegera vissa uppgifter av biträdande art till en privat aktör, varför förslaget också måste bedömas utifrån grundlagens 124 §.

Enligt förslaget ska myndigheten höra till finansministeriets förvaltningsområde. Finansministeriet ska i enlighet med 68 § 1 mom. inom sitt ansvarsområde svara för att förvaltningen fungerar som sig bör. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska dock enligt förslaget ha uppgifter som bygger på lagstiftning inom justitieministeriets förvaltningsområde. Förslaget innehåller med avseende på styrningen av myndigheten ett bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket det till den del som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter grundar sig på lagstiftning inom ett annat ministeriums förvaltningsområde, kan bestämmas närmare om samarbete i dessa uppgifter genom förordning av statsrådet.

Enligt grundlagens 119 § 2 mom. ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Enhetens namn, ansvarsområde samt huvudsakliga uppgifter och befogenheter kan anses vara allmänna grunder för statsförvaltningens organ (RP 1/1998). Enligt förslaget föreskrivs det i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata bl.a. om myndighetens namn, verksamhetsidé och ställning, ansvarsområde, ledning och beslutanderätt, styrning, ändringssökande och vissa andra frågor. Begreppet offentlig makt i grundlagens 119 § 2 mom. får sitt innehåll från grundlagens 2 § 3 mom., enligt vilket all utövning av offentlig makt ska bygga på lag och lag ska noggrant iaktas i all offentlig verksamhet. Utövande av offentlig makt är alltså t.ex. när en enhet kan utfärda sådana rättsnormer som avses i grundlagens 80 § 2 mom., eller fatta beslut om individens rättigheter, skyldigheter eller förmåner, eller använda maktmedel eller på annat sätt ingripa i individens grundläggande fri- och rättigheter. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter kommer att omfatta utövning av offentlig makt, och det är motiverat att de allmänna grunderna för myndighetens verksamhet regleras genom lag i enlighet med 119 §.

Åland

Med stöd av grundlagens 120 § är enligt självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörigheten uppdelad mellan riket och landskapet. I självstyrelselagens 18 § räknas de ärenden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet upp och i 27 § de ärenden som hör till rikets lagstiftningsbehörighet. Förvaltningsbehörigheten på Åland fördelas mellan riket och landskapet i regel enligt vem som har lagstiftningsbehörighet på ett visst rättsområde (23 och 30 § i självstyrelselagen). Enligt förslaget ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i landskapet Åland sköta de uppgifter som Befolkningsregistercentralen sköter i Åland. Förslaget påverkar inte Ålands självstyrelse. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är en tvåspråkig centralförvaltningsmyndighet. Genom propositionen tryggas den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens möjligheter att få service på sitt eget språk och på lika grunder.

Enligt 27 § 3 punkten i självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om statsmyndigheternas organisation och verksamhet. Statens ämbetsverk på Åland är en sådan statlig lokal myndighet som avses i 119 § 1 mom. i grundlagen. Det har föreslagits att det stiftas en egen lag om Statens ämbetsverk på Åland (RP 14/2018). I en lag om Statens ämbetsverk på Åland ska det enligt förslaget föreskrivas om ämbetsverkets uppgiftsområden, och i fråga om ämbetsverkets enskilda uppgifter och den behörighet som anknyter till dessa ska det föreskrivas i speciallagar som gäller var och en av uppgifterna. Enligt förslaget ska Statens ämbetsverk på Åland fortsättningsvis sköta de uppgifter som det föreskrivs om i speciallagarna, och som ämbetsverket för närvarande sköter i stället för Befolkningsregistercentralen och magistraterna i landskapet Åland.

Arbetsordning

Riksdagens grundlagsutskott har i sin praxis (t.ex. GrUU 6/2002 rd, GrUU 29/2006 rd, GrUU 42/2006 rd och GrUU 5/2008 rd) ansett att syftet med 119 § 2 mom. i grundlagen inte har varit att besluten om statsförvaltningens enheter enbart ska fattas i form av författningar, utan att de också ska kunna fattas genom enskilda förvaltningsbeslut. Enligt förslaget ska det bestämmas i en arbetsordning om myndighetens organisation, verksamhetsställen och var verksamheten ska placeras.

Delegering av uppgifter till privata aktörer

Enligt förslaget kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata med stöd av organisationslagens 8 § i avtal till en privat aktör delegera uppgifter av biträdande art inom ärendehantering som hänför sig till myndighetens uppgifter enligt 3 §. Med uppgifter av biträdande art avses enligt den föreslagna bestämmelsen mottagning, sortering och lagring av handlingar. Uppgifterna ska vara rutinmässiga biträdande stöduppgifter som inte innebär betydande utövning av offentlig makt. På personer som sköter dessa uppgifter tillämpas enligt förslaget bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Förslaget hänför sig till grundlagens 124 § där det föreskrivs om anförtroende av offentliga förvaltningsuppgifter till andra än myndigheter. Enligt bestämmelsen i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter.

Den föreslagna 8 § motsvarar 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen, som har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 30/2012 rd). I samband därmed konstaterade grundlagsutskottet att de uppgifter som avses i bestämmelserna i huvudsak är rutinmässiga, biträdande stöduppgifter som inte innebär utövning av offentlig makt. Grundlagsutskottet har bedömt att överföringen av de tekniska uppgifter som nämns i bestämmelserna är ändamålsenlig och att regleringen också annars uppfyller de krav som grundlagsutskottet i praktiken ställer på sådan överföring av uppgifter (se t.ex. GrUU 3/2009 rd, s. 4–5 och GrUU 11/2006 rd). Grundlagsutskottet har i sin tolkningspraxis ansett att det för att kraven på rättssäkerhet och god förvaltning ska anses vara uppfyllda i den bemärkelse som avses i 124 § i grundlagen, krävs att ärendena behandlas i enlighet med de allmänna förvaltningslagarna och att de som behandlar ärendena handlar under tjänsteansvar. På motsvarande sätt som i fråga om 2 b § i lagen om Skatteförvaltningen bedöms det också i detta fall att överföringen av de berörda uppgifterna uppfyller ändamålsenlighetskravet enligt grundlagen och de övriga krav som ställs på överföringen av sådana uppgifter.

Språkliga rättigheter

Propositionens konsekvenser för de språkliga rättigheterna bör bedömas i synnerhet med hänsyn till grundlagens 17 §, som tryggar rätten till eget språk och egen kultur. Frågan ska också bedömas med hänsyn till bestämmelsen om samernas språk i grundlagens 121 § 4 mom. samt med hänsyn till bestämmelsen om administrativa indelningar i grundlagens 122 §.

Enligt 17 § 1 mom. i grundlagen är Finlands nationalspråk finska och svenska. Enligt paragrafens 2 mom. har var och en rätt att hos domstol och andra myndigheter i egen sak använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska, samt att få expeditioner på detta språk. Det allmänna ska tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhällsliga behov enligt lika grunder. Enligt 3 mom. har samerna såsom urfolk samt romerna och andra grupper rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Bestämmelser om samernas rätt att använda samiska hos myndigheter finns i samiska språklagen. Rättigheterna för dem som använder teckenspråk och dem som på grund av funktionsnedsättning behöver tolknings- och översättningshjälp tryggas genom lag. I grundlagens 17 § 1 mom. konstateras principen för landets officiella tvåspråkighet. Bestämmelsen innefattar en tanke om nationalspråkens likvärdighet. Bestämmelsen i 17 § förutsätter vid sidan av den formellt jämställda behandlingen av språken också att den faktiska jämlikheten mellan den finsk- och svenskspråkiga befolkningen tryggas bland annat i ordnandet av samhällsservice. (Jfr RP 309/1993 rd, s 65, GrUB 9/2002 rd och GrUU 21/2009 rd).

Grundlagsutskottet har i sin praxis understrukt att myndigheternas verksamhetsområden och verksamhetsställen bör organiseras på ett sådant sätt att tillgången till den berörda myndighetens tjänster tryggas och de språkliga rättigheterna enligt grundlagens 17 § tillgodoses (GrUU 29/2006 rd, GrUU 42/2006 rd).

När förvaltning organiseras ska enligt 122 § 1 mom. i grundlagen en indelning i sinsemellan förenliga områden eftersträvas så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. I bestämmelsen betonas kravet på språklig jämlikhet genom att det förutsätts att dessa möjligheter tillgodoses enligt lika grunder (jfr RP 1/1998 rd, s. 177 och GrUU 37/2006 rd).

Hos den riksomfattande Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata samlas uppgifter som tidigare delvis har skötts vid tvåspråkiga statliga centralförvaltningsmyndigheter och tvåspråkiga statliga regionförvaltningsmyndigheter samt delvis vid enspråkigt finskspråkiga statliga regionförvaltningsmyndigheter. Enligt förslaget ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas verksamhetsområde vara hela landet, om inte något annat föreskrivs i lag. Till sin rättsliga ställning är myndigheten en riksomfattande myndighet som klassificeras som centralförvaltningsmyndighet och är således en tvåspråkig myndighet enligt 6 § 1 mom. 2 punkten i språklagen. Myndigheten ska i enlighet med grundlagen och språklagen sköta sina uppgifter på de båda nationalspråken. Om myndighetens uppgifter föreskrivs i lag och det ska vara möjligt att utfärda bestämmelser om dem genom förordning av statsrådet. När myndighetens verksamhet ordnas måste också tjänsternas tillgänglighet och de språkliga rättigheterna tillgodoses. Om myndighetens verksamhetsställen ska det bestämmas genom arbetsordning, och verksamhetsställena bildar alltså inte en organisation med regionala tjänste- eller verksamhetsområden. Alla verksamhetsställen ska uppfylla de skyldigheter som språklagen föreskriver för tvåspråkiga statliga myndigheter.

Tvåspråkiga på det sätt som avses i språklagen är av de myndigheter som för närvarande sköter myndighetens uppgifter Befolkningsregistercentralen, magistraten i Nyland, magistraten i Sydöstra Finland, magistraten i Sydvästra Finland och magistraten i Västra Finland. Ett särskilt krav på språkkunskaper har föreskrivits för två tjänster som häradskskrivare vid magistraten i Nyland, för en tjänst som häradskskrivare vid magistraten i Sydvästra Finland och för tre tjänster som häradskskrivare vid magistraten i Västra Finland, av vilka krävs utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i finska. Till personalen som överförs hör alltså tjänstemän som kan ge service på svenska också i krävande fall. I den nya organisationen är det möjligt att i hela landet utnyttja de språkliga resurser som tidigare var fördelade mellan olika myndigheter. I kundrelationer kan man vid behov bl.a. med hjälp av videoförhandlingar utnyttja språkkunskaper i olika delar av landet. Efter sammanslagningen ska myndigheten ombesörja att språkresurser också i fortsättningen är tillgängliga på ett effektivt sätt. Den riksomfattande verksamheten kommer också att underlätta rekryteringen av svenskspråkig personal.

Om behörighetsvillkor för tjänster vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan det föreskrivas genom förordning av statsrådet i enlighet med bemyndigandet i 8 § 4 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994) och de bemyndiganden som finns i 6 § 3 och 4 mom. i lagen om språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003). Detta gör det möjligt att vid behov föreskriva om behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper också för att trygga de språkliga rättigheterna.

I propositionen ingår ett förslag till ändring av 2 § i samiska språklagen genom vilken Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fogas till de myndigheter som lagen tillämpas på. Vidare föreslås att 27 § i samiska språklagen ändras så att det vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan finnas ett biträde för samiskspråkiga inom samernas hembygdsområde.

Tillsyn över att de grundläggande rättigheterna tillgodoses

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgift är att trygga tillgodoseendet av de grundläggande rättigheterna och rättssäkerheten genom att sköta uppgifter som anknyter till dessa, när de t.ex. gäller tryggheten av jämlikheten enligt grundlagens 6 §, de kulturella rättigheterna enligt grundlagens 16 §, rätten till eget språk och egen kultur enligt grundlagens 17 §, näringsfriheten och rätten till arbete enligt grundlagens 18 §, samt ansvaret för miljön enligt grundlagens 20 §. Till denna del bör propositionen bedömas med hänsyn till tryggheten av de grundläggande rättigheterna och främjandet av att de tillgodoses, vilket det allmänna enligt lag ska sörja för.

Skyddet av personuppgifter

Propositionen innehåller förslag som är av betydelse för skyddet av personuppgifter. Detta gäller i synnerhet förslagen till ändring av lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) och förslaget till en ny lag om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

I sin bedömning av bestämmelserna om skydd för personuppgifter har grundlagsutskottet ansett att sådana bestämmelser måste granskas mot 10 § i grundlagen. Enligt paragrafens 1 mom. utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottets vedertagna praxis har varit att lagstiftarens handlingsutrymme begränsas både av denna bestämmelse och av att skyddet för personuppgifter delvis ingår i skyddet för privatlivet som tryggas i samma moment. Lagstiftaren ska trygga denna rättighet på ett sätt som kan anses godtagbart med tanke på systemet med de grundläggande fri- och rättigheterna. Om man ser till skyddet för personuppgifter har grundlagsutskottet ansett det viktigt att reglera åtminstone syftet med registreringen av uppgifterna, uppgifternas innehåll, det tillåtna användningsändamålet inklusive rätten att överlåta registrerade uppgifter, den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd. Grundlagsutskottet har i sin vedertagna praxis betonat att reglering på lagnivå om behandling av personuppgifter ska vara heltäckande och detaljerad (se t.ex. GrUU 1/2018 rd, s. 2, GrUU 31/2017 rd, s. 2).

I sitt utlåtande om Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar EU:s allmänna dataskyddsförordning har grundlagsutskottet dock ansett det vara motiverat att justera sin tidigare ståndpunkt till lagstiftningen om skyddet för personuppgifter på vissa punkter. Enligt utskottet utgör dataskyddsförordningen över lag en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Inom förordningens tillämpningsområde är det inte längre av konstitutionella skäl nödvändigt att i speciallagstiftningen inom förordningens tillämpningsområde heltäckande och detaljerat föreskriva om behandling av personuppgifter. Skyddet för personuppgifter bör i första hand tillgodoses med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nya nationella allmänna lagstiftningen (GrUU 14/2018 rd, s. 4). Speciallagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger. Behovet av speciallagstiftning måste bedömas utifrån de hot och risker som behandlingen av personuppgifter medför. Ju större risk

fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det med mer detaljerade bestämmelser (GrUU 14/2018 vp, s. 5).

Både befolkningsdatasystemet och behandlingen av uppgifterna i registren som förs av magistraterna är centrala för tillgodoseendet av rättigheterna och skyldigheterna för personer som är bosatta i Finland. Speciallagstiftning behövs fortsättningsvis även om detaljnivån kan bedömas på nytt. Syftet med den nya lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är att förenkla bestämmelserna som gäller registren.

Grundlagsutskottet har i sina tidigare utlåtanden ansett att inrättande av tekniska anslutningar för överlåtande av personuppgifter måste grunda sig på bestämmelser i lag (GrUU 12/2002 vrd, s. 5, GrUU 14/2002 rd, s. 2). I ljuset av grundlagsutskottets nyare ståndpunkter kan man anse att dataförordningens detaljerade bestämmelser om den personuppgiftsansvariges ansvar och i synnerhet behandlingens säkerhet (artikel 32) ger en tillräcklig grund för utlämnandet av uppgifter också via en teknisk anslutning. I och med att skyddet av uppgifterna och grunderna för behandling av dem (artikel 6) regleras detaljerat i förordningen, påverkar inte en nationell lagbestämmelse som uttryckligen gäller teknisk anslutning nämnvärt skyddet av personuppgifter.

I propositionen föreslås att uttrycket som vanligen används ”med hjälp av teknisk anslutning” ersätts i befolkningsdatalagen med ett mer exakt uttryck som ”via ett gränssnitt, enkätanslutningar eller annars på elektronisk väg”. Även om begreppet teknisk anslutning används allmänt, kan det i praktiken tolkas på olika sätt. Teknisk anslutning uppfattas å ena sidan som synonym till gränssnitt, men har å andra sidan också använts i en mycket vid bemärkelse som bl.a. omfattar e-post. I befolkningsdatalagen är det skäl att precisera begreppen, och konstitutionella skäl förutsätter inte att det gamla begreppet bevaras.

I lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata som ingår i propositionen föreskrivs inte om utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning. Om uppgifternas offentlighet och utlämnandet av uppgifter föreskrivs på allmän nivå i 10 och 11 §, men det finns ingen uttrycklig bestämmelse om teknisk anslutning. Bestämmelser om sätt och metoder att lämna ut uppgifter kommer att ingå i den allmänna lagen om informationshanteringen.

I ljuset av grundlagsutskottets nya praxis bör man i första hand granska om bestämmelserna om skyddet och behandlingen av personuppgifterna är harmoniserade med dataskyddsförordningen (GrUU 14/2018 rd, s. 4). En sådan harmoniserad lagstiftning kan vara betydligt mer generell om skydd för och behandling av personuppgifter jämfört med den nuvarande regleringsmodellen (GrUU 14/2018 rd, s. 4). I befolkningsdatalagen har målet varit att stryka all reglering som är överlappande eller motstridig i förhållande till dataskyddsförordningen. I den nya lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ingår inga sådana bestämmelser.

Grundlagsutskottet har dock fäst särskild uppmärksamhet vid behandlingen av känsliga uppgifter, eftersom denna behandling av känsliga uppgifter berör själva kärnan i skyddet för personuppgifter (GrUU 14/2018 rd, s. 5, GrUU 37/2013 rd, s. 2/I). Grundlagsutskottet har också konstaterat att det i dataskyddsförordningen betonas att särskilda personuppgifter bör åtnjuta särskilt skydd (GrUU 14/2018 rd, s. 5). Utskottet har ansett att det bara om det är absolut nödvändigt bör finnas exakta och noggrant avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter (GrUU 14/2018 rd, s. 5, GrUU 3/2017 rd, s. 5). Bestämmelserna om behandling av känsliga uppgifter bör enligt utskottet fortfarande analyseras utifrån praxisen för tidigare bestämmelser på lagnivå i den utsträckning dataskyddsförordningen tillåter. Behovet av lagbestämmelser som är mer detaljerade

än dataskyddsförordningen bör dock motiveras i varje enskilt fall och det riskbaserade synsättet bör vägas in (GrUU 14/2018 rd, s. 6).

I den nya lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ingår inga bestämmelser om känsliga uppgifter. Det föreslås inte några ändringar i befolkningsdatalagen i de bestämmelser som uttryckligen gäller känsliga uppgifter. Eftersom behandlingen av känsliga uppgifter enligt grundlagsutskottet bör granskas utifrån tidigare praxis, har man nedan dock bedömt de ändringar som gäller känsliga uppgifter som en del av datainnehållet i befolkningsdatasystemet. I fråga om den registrerades rättsskydd och de bestämmelser som gäller huruvida uppgifter kan lämnas ut samt förvaringen av uppgifter föreslås det några ändringar.

Grundlagsutskottet har i sin praxis noterat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få uppgifter och möjlighet att lämna ut uppgifter har t.ex. gällt behövliga uppgifter för ett visst ändamål, när avsikten har varit att i lagen ge en uttömmande förteckning över datainnehållet. Om innehållet däremot inte angetts i form av en förteckning, har det enligt utskottet krävts att det i lagstiftningen ingår ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 31/2017 rd, GrUU 17/2016 rd, s. 2—3 och de utlåtan- den som nämns i det). I sina analyser av omfattning, exakthet och innehåll i lagstiftning om rätten att få och lämna ut uppgifter trots sekretess, har utskottet lagt vikt vid att de uppgifter som lämnas ut är av känslig art (se t.ex. GrUU 38/2016 rd, s. 3). Utskottet har särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noggrant avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt (se t.ex. GrUU 13/2017 rd, s. 5 och GrUU 3/2017 rd, s. 5).

Propositionen innehåller förslag till ändringar av befolkningsdatalagens bestämmelser om utlämnande av uppgifter. Med stöd av de föreslagna bestämmelserna kan ur befolkningsdatasystemet lämnas ut uppgifter som behövs för domstols- och förvaltningsförfarande, för myndigheternas planerings- och utredningsuppdrag och för andra motsvarande myndighetsuppgifter, när behandlingen grundar sig på artikel 6.1 c eller e i dataskyddsförordningen. Dessutom kan uppgifter lämnas ut för annan behandling när behandlingen grundar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. I fråga om de föreslagna bestämmelserna bör det noteras att det i befolkningsdatalagens 13—17 § finns detaljerade och noggrant avgränsade bestämmelser om vilka uppgifter som ska registreras i befolkningsdatasystemet. Endast en liten del av uppgifterna kan klassificeras som känsliga. Utlämnande av vissa uppgifter som kan anses vara känsliga avgränsas särskilt i lagens 4 kap. Begränsningen av utlämnandet av uppgifter till behövliga uppgifter är till denna del motiverad, och utgör ingen risk för kärnan i skyddet av personuppgifterna.

Grundlagsutskottet har också fäst uppmärksamhet vid hur regleringen genomförts med detaljerade bestämmelser både när det gäller myndighetens rätt att få uppgifter ur vissa register och datasystem och utlämnandet av uppgifter åt andra än myndigheter, delvis är överlappande i de lagar som det hänvisas till i de nämnda paragraferna. Utskottet ansåg att en sådan dubbelreglering leder till en tung struktur som kan ge upphov till tolkningsproblem, men att den i sig ändå inte utgjorde något konstitutionellt problem i den kontext som då bedömdes (GrUU 71/2014 rd, s. 3/I). Enligt utskottets ståndpunkt är det särskilt viktigt med en tydlig reglering när det gäller bestämmelser som har kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna och som gäller fysiska personers normala dagliga aktiviteter (se också GrUU 45/2016 rd, s. 3, GrUU 41/2006 rd, s. 4/II). Utskottet har fäst uppmärksamhet mer allmänt vid att regleringen som gäller behandlingen av personuppgifter är otydlig, tungrodd och komplicerad (se t.ex. GrUU 46/2016 rd, s. 6 och GrUU 71/2014 rd, s. 3). Ur denna synvinkel är de föreslagna ändringarna av regleringen av utlämnandet av uppgifter är förtydligande. I befolkningsdatalagen är det inte nödvändigt att detaljerat eller på användningsändamålsnivå föreskriva

om utlämnande av uppgifter till sådan behandling som det inte föreskrivs om i lag. Ändringen säkerställer att det inte uppstår dubbelreglering.

Bestämmelserna om förvaring och avförande av uppgifter i befolkningsdatasystemet föreslås ändras så att det i stället för avförande entydigt föreskrivs om utplånande av uppgifter. Dessutom stryks hänvisningen till arkivlagen eftersom tillämpandet av lagen inte förutsätter en särskild hänvisning. Till denna del är ändringarna alltså inte problematiska med avseende på grundlagens 10 §.

Uppgifternas offentlighet och sekretess

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. Offentlighetsprincipen gäller i regel också myndigheters personregister, men ifråga om personregister ska skyddet av personuppgifter och villkor för utlämnande av uppgifter som skyddet medför beaktas. Grundlagsutskottet har konstaterat att både bestämmelserna om allmän offentlighet och bestämmelserna om sekretess och rätten att lämna ut uppgifter måste granskas med avseende på 12 § 2 mom. och 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 4/2014 rd, s. 2).

De uppgifter som förs in i befolkningsdatasystemet är dokument som myndigheterna innehar. Dessa är sådana handlingar och upptagningar som enligt grundlagens 12 § 2 mom. är offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag (GrUU 3/2009 rd, s. 2). I fråga om offentligheten för uppgifterna i befolkningsdatasystemet tillämpas offentlighetslagen om inte annat föreskrivs i lag. Tillämpningen av offentlighetslagens bestämmelser om utlämnande av uppgifter begränsas dock av huvudregeln i den föreslagna lagens 28 §, enligt vilken uppgifter som lämnas ut ur befolkningsdatasystemet måste vara nödvändiga för det ändamål som de lämnas ut för. Huvudregeln kompletteras av flera särskilda villkor för utlämnande av uppgifter som det föreskrivs om i lagförslagets 4 kap.

Främjande av en annan grundläggande rättighet är ett sådant tvingande skäl som ger möjlighet att separat begränsa handlingars offentlighet enligt 12 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 40/2005 rd, s. 2). Uppmärksamhet bör dock också fästas på det allmänna förhållandet mellan sekretessbestämmelser och offentlighetslagen. Grundlagsutskottet har t.ex. i ett utlåtande om skatteuppgifter ansett att lagstiftning som grundar sig på sekretess som huvudregel är snedvriden utifrån grundlagens perspektiv (GrUU 40/2005 rd, s. 3, GrUU 4/2004 rd, s. 4). I fråga om sekretessregleringen måste man alltså fästa uppmärksamhet vid om sekretessen i praktiken blir huvudregel (GrUU 4/2004, s. 4).

Att i stor utsträckning koppla utlämnandet av uppgifter till användningsändamål innebär begränsning av offentlighetsprincipen (GrUU 3/2009 rd, s. 2). Å andra sidan förutsätter inte utlämnandet av enskilda personers namn-, adress- och andra kontaktuppgifter som förts in i befolkningsdatasystemet enligt befolkningsdatalagen inte att användningsändamålet klarläggs. De aspekter som gäller skydd av privatlivet och personuppgifter väger så pass tungt i samband med reglering av det centraliserade och till datainnehållet omfattande befolkningsdatasystemet att det inte utgör något problem med avseende på grundlagens 12 § 2 mom. att utlämnande av andra uppgifter än sedvanliga namn- och adressuppgifter och andra kontaktuppgifter knyts till ett visst användningsändamål. Å andra sidan har grundlagsutskottet inte sett något konstitutionellt hinder för att man i viss mån inbegriper fler uppgifter bland dem vars utlämnande inte kräver att användningsändamålet klarläggs (GrUU 3/2009 rd, s. 2).

I propositionen ingår ett förslag enligt vilket 77 § om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande i befolkningsdatalagen ska strykas. Den gäller en hänvisning till offentlighetslagen som inte är nödvändig. Bestämmelsen har också orsakat tolkningsproblem i fråga om huruvida bestämmelsen utvidgar sekretessen för uppgifter i befolkningsdatasystemet i jämförelse med vad som föreskrivs i offentlighetslagen. Enligt vad det redogörs för ovan får inte sekretessregleringen bli huvudregel. I den mån som det kan behövas mer omfattande reglering av sekretess för uppgifter i befolkningsdatasystemet än vad som föreskrivs i offentlighetslagen, borde en sådan reglering vara tydlig och noggrant avgränsad. På behandlingen av uppgifter bör dock lagens bestämmelser om begränsningar av utlämnandet av uppgifter tillämpas.

Lagen om vissa personregister vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata innebär inte någon ändring av offentligheten hos de uppgifter som hör till lagens tillämpningsområde. Bestämmelserna motsvarar i väsentliga delar gällande bestämmelser.

Sammanfattning

Enligt regeringens uppfattning kan propositionen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag: